

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Миколаївський національний аграрний університет
Освітня програма	60052 Біотехнології та біоінженерія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Миколаївський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	60052
Назва ОП	Біотехнології та біоінженерія
Галузь знань	16 Хімічна інженерія та біоінженерія
Спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шемедюк Наталія Петрівна, Рогалевський Микола Володимирович, Коломієць Юлія Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	21.10.2024 р. – 23.10.2024 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/#1723443504700-0c475cf4-d349>

Програма візиту експертної групи <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/akreditaciya/programa-vizitu-expert-group-nazyavo.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

МНАУ має належну локальну нормативну базу, яка стосується всієї освітньої діяльності за ОП «Біотехнології та біоінженерія»; цілі програми сформульовані у відомостях самооцінювання відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО; обов'язкові освітні компоненти за змістом мають безпосередній зв'язок зі спеціальністю та забезпечують набуття загальних компетентностей і соціальних навичок. ОП вирізняється підготовкою фахівців здатних здійснювати інноваційну діяльність під час запровадження та удосконалення біотехнологій та біоінженерних рішень на підприємствах України різних форм власності. На сайті є відповідна інформація щодо Правил прийому на навчання; конкурсний добір НПП здійснюється прозоро, відповідно до нормативної бази законодавства України та внутрішньо університетської; викладачам створено умови для їх професійного розвитку через щорічні підвищення кваліфікації за кошти університету, короткострокові стажування, надається матеріальне (преміювання, матеріальна допомога) та моральне заохочення (подяки, грамоти, дипломи); до реалізації освітньої програми залучено науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію та наукові публікації за спеціальністю, що відповідає профілю та напрямку освітніх компонентів; для організації навчання активно використовується навчальна платформа Moodle; усі НПП за останні п'ять років мають публікації у фахових виданнях або виданнях Scopus/Web of Science, що відповідають напрямам наукових досліджень; ОП орієнтована на високоякісну підготовку здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, відомих компаній і співпрацю з науковими установами. Позитивною практикою відмічено практичну підготовку здобувачів на підприємствах ТОВ «Інститут прикладної біотехнології», Миколаївський НДЕКС МВС, по закінченню якої більшість випускників працевлаштовані в даних компаніях. Експертна група дійшла висновку, що ОП «Біотехнології та біоінженерія», загалом, відповідає всім критеріям і має перспективи розвитку для підготовки фахівців, здатних до проведення науково-дослідних, проектно- та виробничо-технологічних робіт з використанням біологічних агентів та продуктів їхньої життєдіяльності.

Недоліки

Недостатня профорієнтаційна робота щодо популяризації ОП та залучення здобувачів на навчання за ОП; до проведення аудиторних занять за ОП не залучені професіонали-практики на постійній основі, недостатньо налагоджено співпрацю між студентським самоврядуванням та адміністрацією ЗВО щодо забезпечення якості освітнього процесу, недостатній рівень залучення здобувачів ЗВО до міжнародної мобільності, до участі в науково-дослідних проектах, не всі НПП мають публікації у фахових журналах з окремих освітніх компонентів, обмежене фінансування на закупівлю обладнання для лабораторій, які задіяні в освітньому процесі за ОП «Біотехнології та біоінженерія». Систематизувати викладення інформації на сайті ЗВО щодо умов та термінів укладених угод про співпрацю.

Рекомендації

Експертна група рекомендує щорічно проводити профорієнтаційну роботу по залученню здобувачів на навчання за ОП, популяризації ОП; варто на постійній основі залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОП. Щоквартально виносити на розгляд вчених рад пропозиції студентської організації щодо забезпечення якості освітнього процесу, що дозволить налагодити більш тісну співпрацю між студентським самоврядуванням та адміністрацією ЗВО. Рекомендуємо залучати до анкетування стейкхолдерів більшу кількість респондентів, зокрема випускників, оскільки їхні відгуки, зауваження лише допоможуть проаналізувати слабкі та сильні сторони програми та підібрати, застосувати механізми вдосконалення ОП. Варто постійно залучати до міжнародної мобільності більшу кількість здобувачів ЗВО, участі їх у різноманітних міжнародних програмах, постійно надаючи їм інформацію про індивідуальні гранти, програми, сприяти академічній мобільності НПП в очному форматі. Мотивувати здобувачів до участі в науково-дослідних проектах. Активізувати публікаційну активність окремих НПП у фахових журналах. Для повного набуття ПРНЗ запровадити до ОП дисципліну технологічного спрямування. Розглянути можливість вивчення ОК10 Культивування клітинних культур до виробничої практики. Рекомендовано запровадити практику затвердження тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників у другому семестрі навчання з метою використання часу виробничої практики (кінець липня-серпень перед початком третього семестру) задля проведення чітко спланованих експериментальних досліджень. Спрямувати фінансування на закупівлю обладнання для лабораторій, які задіяні в освітньому процесі за ОП «Біотехнології та біоінженерія». Систематизувати викладення інформації на сайті ЗВО щодо умов та термінів укладених угод про співпрацю.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОП «Біотехнології та біоінженерія», яка затверджена в 2024 р. (blob:<https://office.naqa.gov.ua/1a4e742c-dbd5-48bc-833f-a18430e1d5c1>) дозволяє досягти ПРН і відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти затвердженого 24.05.2019 р. Відповідно до матриці забезпечення ПРН забезпечуються вивченням відповідними компонентами ОП. Результати аналізу змісту ОП «Біотехнології та біоінженерія» та наповненості ОК, проведені зустрічі з фокус-групами із НПП та роботодавцями показали, що освітній процес за ОП загалом забезпечує досягнення визначених ПРН, зокрема загальних та спеціальних компетентностей, відповідає вимогам. Рекомендовано для повного набуття ПРН3 запровадити до ОП дисципліну технологічного спрямування. Під час інтерв'ювання здобувачів та роботодавців не встановлено факту унеможливлення виконання завдань практики чи кваліфікаційної роботи здобувачами внаслідок необізнаності з загальними принципами роботи біотехнологічних підприємств. Роботодавці засвідчили про достатню компетентність практикантів та випускників МНАУ під час виконання завдань на виробництві. Гарант запевнив, що вступники до магістратури володіють достатнім рівнем знань щодо організації та проектно-конструкторських рішень на виробництві, оскільки вони проходять чіткий відбір під час складання фахового вступного випробування.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт відсутній

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Метою освітньої програми «Біотехнології та біоінженерія», затвердженої у 2024 році (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvptsb/opp-new/opp-162-mag-23-24.pdf>) є підготовка висококваліфікованих фахівців здатних до організації науково-дослідних, проектно- та виробничо-технологічних робіт, що пов'язані з використанням біологічних агентів та продуктів їх життєдіяльності. Цілі ОП сформульовані у відомостях самооцінювання повною мірою відповідають місії МНАУ та Стратегії розвитку університету на 2023-2032 рр. (<https://www.mnau.edu.ua/files/home/strat-rozv-23-32.pdf>), зокрема підготовки фахівців до ринку праці та надання різних видів освітніх послуг відповідно до чинного законодавства спільно зі стейкхолдерами та використання практично орієнтованого навчання, дуальної та змішаної форм здобуття освіти, а також відображені у змісті ОП (так і в ПРН). Під час зустрічі експертної групи з керівництвом і менеджментом ЗВО було підтверджено, що цілі ОП «Біотехнології та біоінженерія» корелюють зі Стратегією розвитку університету.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Інтерв'ю зі стейкхолдерами засвідчили їх залучення до розгляду ОП, що відбувалося шляхом участі в розширеному засіданні кафедри біотехнології та біоінженерії. Залучені до обговорення ОП (протокол №7 від 6 лютого 2024 р.) Щербак О.В., декан факультету біотехнологій Державного біотехнологічного університету м. Харків, кандидатка сільськогосподарських наук, професорка; Даниленко С.Г., завідувачка відділу біотехнології Інституту продовольчих ресурсів НААН, докторка технічних наук, старша наукова співробітниця, Стельмах І.Б., директор з виробництва ТзДВ «ІнтерХім». Зворотний зв'язок із роботодавцями здійснюється на підставі проведення щорічних заходів – конференцій на базі ЗВО, круглих столів; договорів про співробітництво. Під час зустрічі із стейкхолдерами було підтверджено, що їх залучали до обговорення ОП, зі сторони стейкхолдерів не було рекомендацій щодо змісту ОП, Даниленко С.Г. та Щербак О.В. надали рецензію на ОП. Варто на постійній основі залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОП. Посилити організаційну та інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти ОП, що акредитується щодо змісту ОК, а також можливостей внесення пропозицій щодо удосконалення ОП.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

ОП спрямована на підготовку майбутніх кадрів для забезпечення потреб сільського господарства, ветеринарії, харчової промисловості, екології та енергетики. ЗВО комунікує з роботодавцями та випускниками стосовно відповідності підготовки, знань, навичок і умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освітніх компонентів. При створенні ОП враховані галузеві і регіональні особливості Миколаївської області, що відображено в орієнтації ОП, а саме підготовці фахівців, які здатні розвивати високопродуктивні та інноваційні технології вирощування сільськогосподарських культур та тварин, запроваджувати ресурсозберігаючі технології у галузях рослинництва та тваринництва. Регіональний контекст виражений тематикою наукових досліджень, що є пріоритетною для ЗВО. У результаті опрацювання наданих ЗВО документів, матеріалів, а також проведення зустрічей, було встановлено, що при формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП прийнято до уваги досвід іноземних закладів-партнерів (Технічний університет Молдови, Торайгіров університет Казахстану, Університет прикладних наук Вайєштефан-Тріздорф Німеччини, Університет Вітаутаса Великого Литовської Республіки, Технічний університет Дрездена Німеччини) і вітчизняних ЗВО за цим профілем Державний біотехнологічний університет, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Національний університет харчових технологій, НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського». Гарант підкреслив, що до ОП «Біотехнології та біоінженерія» не були додані певні освітні компоненти з аналогічних вітчизняних та іноземних ОП, а орієнтувалися на структуру ОП і враховували методiku викладання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОП «Біотехнології та біоінженерія» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та Стратегії розвитку університету. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання при формуванні ОП визначалися з урахуванням позицій і потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів), із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту. ОП в повній мірі дає можливість досягти програмних результатів навчання, що відповідають нормативним вимогам Стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня зі спеціальності 162 «Біотехнології та біоінженерія» галузі знань 16 «Хімічна та біоінженерія» (затверджений і введений в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 р. №733 у повній мірі). ОП «Біотехнології та біоінженерія» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 1.2, 1.3, 1.5, проте недостатньо узгоджена за підкритерієм 1.1, 1.4.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Посилити організаційну та інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти ОП, що акредитується щодо змісту ОК, а також можливостей внесення пропозицій щодо удосконалення ОП. Варто на постійній основі залучати роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОП. Для повного набуття ПРНЗ запровадити до ОП дисципліну технологічного спрямування за наступного перегляду ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. Обсяг ОП складає 90 кредитів ЄКТС. ОП 2024-2025 н.р. яка затверджена Вченою радою МНАУ від 12.03.2024 р., протокол №8. передбачено виділення компонент двох видів: обов'язкові компоненти (60 кредитів ЄКТС, 75,0 %) та вибіркові компоненти (30 кредитів ЄКТС, 25,0 %), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та рівня вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

ОП «Біотехнології та біоінженерія» має чітку структуру з логічним взаємозв'язком освітніх компонентів. Освітні компоненти розділені на цикл загальної підготовки та цикл професійної та практичної підготовки. Перелік навчальних дисциплін за ОП та робочі програми для основних (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/kaf-genetics/#header_diciplines) і вибіркових дисциплін розміщено за посиланнями: <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-disc/#1648710488234-1254ef8e-f4cc>. У робочих програмах по всім дисциплінам в доступній для здобувачів формі представлено детальну інформацію щодо їх змісту, структури та системи. Навчальні плани представлені на сайті факультету за посиланням – <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/np/24-25/np-162-mag.pdf>. Передбачено 3 семестри навчання (загальною тривалістю 1 рік 4 місяці), кількість навчальних тижнів за семестрами становить 15 тижнів в першому, другому семестрах та 13 тижнів в третьому семестрі. Практична підготовка здійснюється ОК13 Виробнича практика (3 семестр) в кількості 7 кредитів та ОК11-12 Навчальні практики (2 семестр) в кількості 2 кредити; атестація проводиться у вигляді підготовки кваліфікаційної роботи на яку виділено 10 кредитів. Структурно-логічна схема освітнього процесу за ОП показує логічну взаємопов'язаність освітніх компонент (п. 2.2 ОП); матриця відповідності програмних результатів навчання компонентам ОП (табл. 2 ОП) та матриця забезпечення програмних компетентностей відповідним компонентам ОП (табл. 3 ОП) показують, що кожен ПРН в повній мірі охоплений змістом ОП. До змісту ОП включено ОК1 Іноземна мова (за фахом) та ОК4 Менеджмент та маркетинг у біотехнології для формування загальнокультурних та громадянських компетентностей Фахова підготовка здобувачів здійснюється під час вивчення ОК Методологія та організація наукових досліджень, Молекулярна біотехнологія, Молекулярна філогенетика та біоінформатика, Культивування клітинних культур, практичної підготовки і виконання кваліфікаційної роботи. Перераховані ОК дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання. До початку 2025-2026 н.р. ЕГ рекомендує робочій групі розглянути можливість вивчення ОК10 Культивування клітинних культур до виробничої практики. ЕГ не було встановлено ПРН, які виключно забезпечуються за рахунок вибіркового освітнього компонент. Програмні результати навчання вибіркового компонентів узгоджуються з гарантом ОП при формуванні робочої програми навчальної дисципліни.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст інтегральних, загальних, фахових компетентностей та програмних результатів навчання відповідає предметній області спеціальності Біотехнології та біоінженерія. Представлений перелік дисциплін, робочі програми, структурно-логічна схема підготовки здобувачів (<blob:https://office.naqa.gov.ua/a1f65a37-72ce-41ef-b67e-b87214ba1d45>) забезпечують формування фахових компетентностей, які відповідають предметній області спеціальності Біотехнології та біоінженерія. Опанування здобувачами ОК «Методологія та організація наукових досліджень», «Молекулярна біотехнологія», «Культивування клітинних культур» та ВК «Агробіотехнологія», «Технологія виробництва та переробки сировини АПК для біоенергетики», «Імобілізовані ферменти ті клітини» та ін., дозволить підготувати фахівців-біотехнологів, які зможуть на високому професійному рівні використовувати живі об'єкти для отримання практично цінних продуктів для забезпечення потреб сільського господарства, ветеринарії, харчової промисловості, екології, енергетики. Тематика кваліфікаційних робіт відповідно до наказу про затвердження тем №111-0 від 18.09.2024 року, об'єкт, предмет та завдання кваліфікаційних робіт розміщених в репозитарії відповідають предметній області спеціальності: фундаментальні та прикладні наукові основи промислового використання біосинтетичного та/або біотрансформаційного потенціалу живих об'єктів для отримання практично цінних продуктів. На зустрічі з фокус-групами НПП і здобувачів було підтверджено факт регулярного перегляду змісту освітніх компонентів ОП, останні два навчальні роки програма не змінювалася, гарант підкреслив, що зміст ОП суттєво був змінений в 2021 році, і ОП зараз на певному достатньому рівні. Аналіз на відповідність предметній області спеціальності свідчить, що перелік обов'язкових і вибіркового компонентів ОП дозволяє здобувачеві вищої освіти набути компетентностей та досягти результатів навчання відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для другого рівня вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para12#n12>). Інтерв'ювання здобувачів, випускників та роботодавців підтвердило задоволеність змістом ОП.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Для здобувачів вищої освіти за даною ОП створені умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Процес вибору дисциплін має реальний характер, відповідає нормативним вимогам і регулюється «Положення про порядок реалізації здобувачами права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/271.pdf>). Здобувачі чітко розуміють процес індивідуального вибору навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Опитування здобувачів підтвердило, що дисципліни є вибірковими з точки зору здобувача вищої освіти. Під час зустрічей експертна група одержала докази: процедури вибору дисциплін є зрозумілими для здобувачів освіти, про вибіркові дисципліни можна дізнатися на сайті ЗВО з загальнофакультетського каталогу вибіркових освітніх компонент 2024 року (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-disc/#1648710488234-1254ef8e-f4cc>). Вибіркові дисципліни з циклу загальної підготовки пропонуються в обсязі по 4 кредити, на вибір пропонуються дві дисципліни, які відрізняються навчальним матеріалом. Вибіркові компоненти з циклу професійної та практичної підготовки пропонуються в обсязі 3-4 кредити, на вибір пропонується шість дисциплін, які відрізняються призначенням навчальної дисципліни, метою, переліком тем. Для вибору дисципліни здобувачі на першому тижні навчання пишуть заяви на ім'я декана факультету. В Положенні про організацію освітнього процесу у МНАУ процедура вибору освітніх компонентів забезпечує здобувачу освіти право вибрати ОК, що пропонуються для інших освітніх програм і рівнів вищої освіти пункт 5.2.3, пункти 9.4.1, 9.4.2, 9.4.3. Здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркових дисциплін, вибору дипломного керівника та теми кваліфікаційної роботи, бази практики. Експертна група ознайомилася з індивідуальними навчальними планами, в яких відслідковується індивідуальна освітня траєкторія здобувача. Факт впливу на здобувачів освіти у процесі вибору ОК, який позбавив би їх право на самостійний вибір не виявлено.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти передбачено практичну підготовку. Проходження практики здійснюється у навчально-наукових лабораторіях МНАУ, на підприємствах, в організаціях та установах, з якими укладено відповідні договори. ОП «Біотехнології та біоінженерія» та навчальний план до неї передбачають практичну підготовку здобувачів через виробничу практику (3 семестр) в кількості 7 кредитів та навчальну практику (2 семестр) в кількості 2 кредити, яка реалізується відповідно до правил і процедур організації та проведення практик, що викладені в «Положенні про проведення практик студентів у МНАУ» (<https://drive.google.com/file/d/1d3iRHdDTfbCc7OoZQ-IDXQxNvwGX6hsw/view>) на базі підприємств. Експертною групою на зустрічі зі здобувачами було з'ясовано, що здобувачі за ОП «Біотехнології та біоінженерія» проходили практику на підприємствах ТОВ «Інститут прикладної біотехнології», Миколаївський НДЕКС МВС, відповідно до програми виробничої практики <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/acred/silabusy/silabus-disc/162/mag/%D0%9E%D0%9A%2013.pdf>. Структура і зміст освітньої програми забезпечують необхідні попередні знання і навички для проходження практики. Навчальна практика з Молекулярної біотехнології передбачає на поглиблення і закріплення знань студентів одержаних під час вивчення ОК8, метою якої є надати знання про головні поняття та процеси молекулярної біотехнології, розглянути молекулярно-біологічні та генно-інженерні аспекти застосування різних організмів у біотехнологічних дослідженнях та виробництві. Завданнями практики є оволодіння сучасними методами досліджень та планування експериментів, ознайомитися з особливостями роботи біотехнолога у різних науково-дослідних установах, у лабораторіях харчових підприємств, санітарно-епідеміологічних станцій, експертно-криміналістичного центру та інших установ. Оволодіння програмою навчальної практики «Наукова» сприяє узагальненню теоретичного матеріалу ОК7 і розробку практичних рекомендацій щодо застосування результатів наукового дослідження. В угодах про творче співробітництво з підприємствами, прописано що вони забезпечують можливість проведення лабораторно-практичних занять у їхніх приміщеннях <blob:https://office.naqa.gov.ua/a4a351b6-6854-4c09-9959-2fa1024b38f1>

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

У відомостях про самооцінювання вказано, що соціальні навички (soft skills) за ОП «Біотехнології та біоінженерія» формуються під час вивчення дисциплін блоку загальної та професійної і практичної підготовки. Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою забезпечується під час вивчення освітніх компонентів «Іноземна мова за фахом». Під час співбесіди зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що вони здатні до комунікації, чітко формують та доносять власні думки. Здобувачі приймають участь в міжнародних і всеукраїнських конференціях, зокрема студентській науково-теоретичній конференції «Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни», Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з Біотехнології. Набуттю soft skills здобувачами за сприяють форми та методи навчання: експерименти, участь у конференціях, конкурсах; захист курсових проектів і кваліфікаційної роботи.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідно до навчального плану за 2024-2025 н.р., передбачено 90 кредитів ЄКТС – 2700 год., із них обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти становить 814 год., а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1466 год. Перелік обов'язкових дисциплін становить 75% від загального обсягу кредитів ЄКТС, перелік вибіркових дисциплін становить 25% від загального обсягу кредитів ЄКТС. Навчальні дисципліни плануються, як правило, в обсязі 3-6 кредитів ЄКТС. Під час спілкування експертної групи із здобувачами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення цілей і ПРН, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

В МНАУ відповідно до пп. 3.1 «Положення про організацію освітнього процесу в МНАУ» <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf> визначено, що навчання в університеті може здійснюватися за дуальною формою. Можливість навчання за дуальною формою регламентується Положенням про порядок організації та проведення дуального навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/009.pdf>). На даній ОП за дуальною формою освіти підготовка здобувачів не здійснюється.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОП "Біотехнологія та біоінженерія" спрямована на набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року. Освітня програма сприяє забезпеченню переходу до раціональних моделей споживання і виробництва; подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства за рахунок фокусу підготовки фахівців здатних здійснювати інноваційну діяльність під час запровадження та удосконалення біотехнологій та біоінженерних рішень на підприємствах України різних форм власності.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів ОП «Біотехнології та біоінженерія» відповідає вимогам законодавства. Зміст ОП має чітку структуру, обумовлену структурно-логічною схемою; дає змогу досягти заявлених цілей і результатів навчання. ОП та НП передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти та набуття ними соціальних навичок (soft skills). Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП «Біотехнології та біоінженерія» Критерію 2, з незначними недоліками підкритерій 2,2.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

До початку 2025-2026 н.р. ЕГ рекомендує робочій групі розглянути можливість вивчення ОК10 Культивування клітинних культур до виробничої практики.

Рівень відповідності Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання за всіма спеціальностями є чіткими та зрозумілими та оприлюднені на офіційному вебсайті МНАУ у вкладці «Нормативні документи—Правила прийому» (<https://pk.mnau.edu.ua/normative-documents/admission-rules/>) Інформація, викладена у відповідному розділі сайту ЗВО, є загальнодоступною та зрозумілою. Обсяг інформації є вичерпним. Вступ на навчання здійснюють особи на основі НКР6 і НКР7 та за результатами ЄВІ, фахового іспиту, співбесіди, вступного іспиту для іноземців, розгляду мотиваційних листів в передбачених Порядком та Правилами прийому. Правила прийому достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами. Дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Для вступників, які вступають до Миколаївського національного аграрного університету на навчання за спеціальністю 162 – «Біотехнології та біоінженерія», у концепцію фахового вступного іспиту покладено систему компетенцій, що визначена в стандарті вищої освіти та відповідних блоках змістових модулів, що складають нормативну частину змісту ОП підготовки фахівців. Нормативною формою фахового іспиту у Миколаївському національному аграрному університеті є екзамен. Екзаменаційне завдання містить 50 тестових питань, що охоплює всі теми, наведені в тематичному змісті програми та переліку дисциплін, зокрема Біологія клітини, Біохімія, Загальна мікробіологія і вірусологія, Загальна біотехнологія, Загальна та молекулярна генетика, Охорона праці та безпека життєдіяльності, Процеси і апарати біотехнологічних виробництв, Електротехніка та основи електроніки, Автоматизація та управління біотехнологічним виробництвом, Нормативне забезпечення біотехнологічних виробництв, Економіка та організація біотехнологічної промисловості, Промислова біотехнологія, Біоінженерія, Методи біотехнологічних досліджень, Сільськогосподарська біотехнологія. Кожне тестове питання оцінюється у 2,0 бали, фаховий вступний іспит оцінюється від 0 до 200 балів, набрані бали включаються до загального рейтингу вступника. Програма фахового вступного іспиту для вступу на навчання для здобуття ступеня магістра за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія» на основі НРК6 (освітнього ступеня бакалавра) або НРК7 (освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)) до Миколаївського національного аграрного університету у 2024 році розглянута і затверджена на засіданні приймальної комісії протокол №5 24 квітня 2024 року і розміщена на сайті ЗВО https://pk.mnau.edu.ua/fahovi_vstupni_viprobuvannya-2/. Вступні випробування відбуваються відповідно до Положення про організацію та проведення вступних випробувань <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/092.pdf> Під час зустрічей зі здобувачами встановлено, що правила прийому, питання вступного фахового іспиту, критерії оцінювання були зрозумілими

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

У МНАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, зокрема під час академічної мобільності. У МНАУ визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, здійснюється відповідно до Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/258.pdf>), Положенням про порядок перерахування результатів навчання у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/275.pdf>), Положенням про комісію з визнання здобутих в освітніх установах ступенів вищої освіти та наукових ступенів у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/093.pdf>), Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>). Варто залучати до міжнародної мобільності більшу кількість здобувачів ЗВО, участі їх у різноманітних міжнародних програмах, постійно надаючи їм інформацію про різні форми академічної мобільності: навчання за програмами академічної мобільності; стажування; проходження навчальних і виробничих практик. Під час зустрічі із здобувачами підтверджено наявність інформування про визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах, але присутні особисто не користувалися визнанням результатів навчання.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в МНАУ регулюються Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/pol-pro-poryadok-formu-viznach-rez-nav.pdf>). Визнання результатів, отриманих в неформальній освіті здійснюється відповідно Положення за заявою здобувача та підтверджуючого документа, за рішенням створеної комісії, яке приймається за результатами аналізу отриманих результатів навчання та їх відповідності робочій програмі ОК. Під час зустрічі із здобувачами підтверджено наявність інформування про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, але присутні особисто не користувалися визнанням результатів навчання. Відсутність практики визнання результатів навчання здобувачів, отриманих у неформальній освіті за ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Правила прийому на навчання за ОП «Біотехнології та біоінженерія» і визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній, інформальній освіті, регламентуються низкою положень, які представлені на офіційному вебсайті ЗВО. Процедури вступу є чіткими, зрозумілими та прозорими, і є такими, що забезпечують доступ до навчання на другому рівні за неупередженим конкурсом, що підтверджено в ході дистанційного онлайн візиту експертної групи та розміщеною інформацією на вебсторінці МНАУ. ОП «Біотехнології та біоінженерія» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2 (правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, а також враховують особливості програми), проте недостатньо узгоджена за підкритеріями 3.3, 3.4

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Експертна група прийшла до висновку, що доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання загалом відповідає критерію В. Варто щосеместрово інформувати здобувачів про можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній і інформальній освіті, та в інших ЗВО. Рекомендуємо залучати до міжнародної академічної мобільності більшу кількість здобувачів вищої освіти.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Усі методи та види занять не перечать внутрішнім Положенням закладу, ЗУ, стандартам. За результатами інтерв'ювання різних фокус-груп з'ясовано, що серед методів та технологій навчання, викладання у МНАУ є традиційні: пояснювально-ілюстративні (під час ЛК, які супроводжуються презентаціями; освітніми відеофільмами); інструктивно-репродуктивні (під час виконання практичних завдань, виконання лабораторних робіт з ОК8, ОК9, ОК10, які уможливають досягнення ПРН5 – ПРН7); проблемного викладу (пізнавальні завдання, порівняння різних підходів); частково-пошукові (пошук рішення висунутих у навчанні пізнавальних завдань, розв'язування задач теоретичного та прикладного характеру з використанням сучасного математичного апарату, комп'ютерних технологій під час виконання СРС, КР, практик); дослідницькі (написання тез, науково-дослідної роботи). Використовуються інноваційні, інтерактивні методики: ситуаційні задачі, створення нестандартних ситуацій, ситуаційно-рольові ігри, використання досвіду з практики, заняття на платформі Labster, мозковий

штурм, дебати, дискусії, тощо. Відбуваються додаткові заняття, на кшталт гурткових. Відповідність цих методів ПР окремо за кожним ОК роз'яснено у РПНД та силабусах. У роботі з фокус-групами здобувачів з'ясовано, що методи навчання та викладання загалом відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та академічної свободи. Названий вище спектр методів, засобів, технологій дозволяють набути ПРН за різних психотипів здобувачів та за екстремальних умов навчання, у яких навчається сучасний здобувач. У РП прописано умови навчання інклюзивної частини здобувачів, розроблено відповідні Положення <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/279.pdf>. Запроваджено дистанційні платформи здобуття освіти (Moodle), електронний каталог у бібліотеці, що відрегульовано відповідними Положеннями (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/pol-proz-mish-formu-navch.pdf>). Формується індивідуальна освітня траєкторія навчання здобувача за рахунок обрання ВК, у МНАУ є можливість дуальної форми здобуття освіти. Здобувачам надається право самим запропонувати тему кваліфікаційної роботи чи обрати з-поміж запропонованих Університетом. Здобувачі можуть самостійно обрати базу практики, брати участь у гуртках відповідно до своїх інтересів і свого бачення майбутньої професії. Освітнє середовище сприяє можливостям неформальної форми освіти, академічній мобільності. Зворотній зв'язок щодо рівня задоволення здобувачів методами навчання і викладання у МНАУ відбувається шляхом анонімного опитування відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу та зацікавлених осіб (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>). Згідно з результатами опитування та інтерв'ювання здобувачів (<http://surl.li/athysb>; <http://surl.li/migwqg>), які навчаються на ОП, 82,3% респондентів є повністю задоволеними методами навчання і викладання.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Під час онлайн спілкування зі здобувачами та НПП було встановлено, що здобувачам ВО своєчасно, у доступній формі надається повна інформація про кожну ОК: цілі, зміст, результати навчання, критерії оцінювання тощо. Інформацію щодо цілей, тем, змісту та ПРН, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК наведено у РПНД, силабусах. Вчасність інформування здобувачів заплановано Комплексним планом з управління і контролю за якістю підготовки фахівців, навчально-методичної, науково-дослідної і виховної роботи та зміцнення матеріально-технічної бази МНАУ <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/compl-plan-2024.pdf>. За ОП відсутня робоча програма Виробничої практики, але на сайті та у Відомостях самооцінювання представлено, затверджені у відповідному порядку методичні рекомендації до Виробничої практики та програма практики, у яких передбачено мету, завдання і місце проходження практики; розписано обов'язки та права здобувача-практиканта, організацію та зміст практики; наведено структуру та вимоги до оформлення звіту. У Положенні <https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/098.pdf> зазначено, що «основним навчально-методичним документом, що регламентує мету, зміст і послідовність проведення практики студентів на визначених базах практики є наскрізна програма практики». Критерії оцінювання у межах окремих ОК можуть різнитися, але вони наведені у програмах та силабусах. Крім того, кожним НПП на першому занятті інформація про критерії оцінювання в усній формі доводиться до відома здобувачів. ОП, НП, РПНД, силабуси, каталоги ВК, графік організації освітнього процесу, розклад занять, затверджені та погоджені у відповідному порядку, вчасно розміщуються на сайті факультету. Умови та терміни затвердження, оприлюднення цих документів прописано у відповідних Положеннях <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>, їх у МНАУ дотримуються, вони відповідають можливості вчасного ознайомлення з ними здобувачів. Все навчально-методичне забезпечення кожної НД розміщено в інституційному репозитарії (<https://bit.ly/zjWUv4V>) та на платформі Moodle (<https://bit.ly/3IPqge8>). Додатково викладачі створюють групи у соцмережах або месенджерах, в яких розміщують методичний матеріал та надають консультації здобувачам. Здобувачі мають можливість отримати індивідуальну консультацію викладача.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Спілкування зі здобувачами, НПП, аналіз наукових публікацій НПП, матеріально-технічної бази кафедри біотехнології та біоінженерії (Лабораторія молекулярної, загальної та промислової біотехнології, імунобіотехнології; Лабораторія генетики, культивування клітинних культур та біоінженерії; Лабораторія сільськогосподарської біотехнології, годівлі тварин та технології кормів; Лабораторія діагностики якості та безпеки продукції тваринного і рослинного походження; Лабораторія біоінформатики та молекулярної філогенетики) дозволяє констатувати, що під час реалізації ОП забезпечується поєднання навчання і дослідження. Це визначено Статутом МНАУ (<https://bit.ly/3Bw1DLz>), підтверджується участю НПП та здобувачів у наукових заходах: Всеукраїнській науково-практичній конференції «Сучасний стан та перспективи розвитку тваринництва України в умовах євроінтеграції» (доповідь Олександра Крамаренка, Сергія Крамаренка https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/09/blog-post_39.html; Причорноморській регіональній науково-практичній конференції «Розвиток українського села – основа аграрної реформи в Україні». https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/04/blog-post_83.html; представленням конкурсних робіт з «Біотехнології» (Данилюком Максимом, Івановою Євгенією, Поповою Лілією) https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/04/blog-post_81.html; участю у науково-дослідному студентському гуртку «Генетика, селекція і біотехнологія відтворення» https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/05/blog-post_79.html. Поєднання навчання і досліджень відбувається під час роботи над магістерською роботою та під час практик. Шляхом спілкування з роботодавцями доведено участь студентів у вивченні інноваційних технологій на підприємстві. Вагому інформаційну підтримку викладачам і здобувачам освіти у поєднанні навчання і досліджень забезпечує наукова бібліотека.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

У ході інтерв'ювання НПП, здобувачів та за інформацією у Відомостях про самооцінювання з'ясовано, що зміст ОК оновлюється з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик викладачів. Зокрема, результати дисертаційного дослідження «Особливості генетичної структури таврійського внутрішньо породного типу південної м'ясної породи великої рогатої худоби за ДНК-маркерами» і Гранду Президента України, Міжнародної літньої школи «Molecular Biology, Biotechnology and Biomedicine» Крамаренком О. С. впроваджено у фахову підготовку магістрів за ВК4. Результати підвищення кваліфікації НПП у міжнародних Зкладах-партнерах (https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvrptsb#faculty_mizhnar) впроваджено під час викладання ними ОК. Наприклад, науковий досвід Крамаренка С. С. (стажування у Словенії), сучасні наукові практики використано під час формування ОП, впроваджено під час викладання ОК7, ОК9; Ключник А. В. стажувалась за темою «Методи спрощеного програмного планування та автоматизація процесів планування діяльності підприємства за допомогою програми МАХ» впровадила результати під час викладання ОК6; результати стажування Стабніков В. П. (Нідерланди), Гиль М. І. (Ізраїль, Poland) впроваджують під час формування ОП, ОК14; досвід науково-педагогічного стажування у Польщі, Латвії Гончаренко І.В. впроваджує під час викладання ВК1. У ході зустрічі з НПП встановлено, що оновлення змісту ОК здійснюється шляхом систематичного включення до змісту навчальних дисциплін результатів власних досліджень НПП (https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/simple-search?location=%2F&query=%D0%BA%D1%80%D0%BD%D0%BC%D0%BD%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE+%D1%8E%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D1%87&trp=10&sort_by=score&order=desc), даних періодичної фахової літератури, дисертацій, монографій з бібліотечної бази, стажування у закладах України та в умовах виробництва, враховується бачення, пропозиції стейкхолдерів. Стажування відбуваються в Інституті розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН за спеціальностями «Генетика сільськогосподарських тварин», «Репродуктивна біотехнологія». Проф. Крамаренко С. С., доцент Крамаренко О.С. та асистент Люта І. М. в дистанційному форматі пройшли міжнародне підвищення кваліфікації в м. Люблін (Республіка Польща), тема стосувалась трансферу освітніх технологій. Професори Крамаренко С. С., та Гиль М. І., Ключник А. В., Гончаренко І. В., Стабніков В. П. входять до складу редколегій наукових фахових журналів категорії «Б»: «Вісник аграрної науки Причорномор'я» та «Тваринництво Степу України» і є членами СВР (Д 38.806.02 (<https://bit.ly/3ExXUip>), ДФ 38.806.001, ДФ 38.806.002 (<https://bit.ly/34eNYon>) МНАУ), є консультантами організацій бізнесових і громадських об'єднань, а тому постійно мають безпосередній «контакт» з найактуальнішими науковими й виробничими питаннями сучасної науки й практики, що використовується в їх освітній діяльності.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Стратегія інтернаціоналізації МНАУ спрямована на інтеграцію університету в міжнародний освітній та науковий простір завдяки академічній мобільності згідно з відповідним Положенням (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/272.pdf>). Взаємопроникнення досвіду світових ЗВО підтверджується врахуванням зарубіжного досвіду підготовки магістрів з біотехнологій та біоінженерії, який набули НПП під час закордонних стажувань, участі в міжнародних конференціях, літніх школах та участю викладачів у міжнародних наукових проєктах, програмах академічної мобільності, що підтверджується наявністю відповідних сертифікатів. За програмою мобільності Erasmus+ в рамках проєкту Модуль Жана Моне серед штатних працівників стажувались: Гончаренко І. В., Прогонюк Л. Ю., Ключник А. В., Сухорукова А. Л. Сертифікат про достатній рівень володіння іноземною мовою у проф. Гиль М. І., доц. Каратєєва О. І., доц. Сухорукова А. Л. ЗВО є членом Magna Charta, Асоціації членства Інституту міжнародної освіти та Американської Ради з Міжнародної Освіти (<https://bit.ly/3nLBGCP>; <https://bit.ly/3jT3Uuc>), партнером зарубіжних ЗВО (<https://bit.ly/3nLBS51>). Співпраця реалізується з установами Королівства Данія (<https://bit.ly/3nPdAam>), Молдови (<https://bit.ly/31kFi7s>), Казахстану (<https://bit.ly/3pTgZrh>), Узбекистану (<https://bit.ly/3EyJONR>), КНР та ін. (<http://surl.li/3dzczk>). Зазначаємо, що у третини угод про співпрацю завершився термін дії. ЗВО залучає лекторів з-за кордону до гостьових лекцій (<http://surl.li/enoobib>; <http://surl.li/rtdukv>). ЗДВО під керівництвом НПП публікується у закордонних виданнях: Іванова Є.О., Квасниця А.А., Чайка Р.І., Черненко А.С., Пехлак К. І., Романько Р. О.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

НПП, які забезпечують реалізацію ОП «Біотехнології та біоінженерія», сприяють забезпеченню поєднання наукової та навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, залучаючи їх до роботи за тематикою кафедри, участі у написанні публікацій, участі у конференціях. Порядок та критерії оцінювання за ОК визначено у робочих програмах, силабусах, які своєчасно оновлюються і є зрозумілими для здобувачів. Відповідно до затвердженого механізму щороку переглядається ОП. Співпраця з закордонними ЗВО, широким колом роботодавців дає можливість використовувати лабораторні бази підприємств та наукових підрозділів ЗВО. Освітнє середовище сприяє можливостям інклюзивної, неформальної форм освіти. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 4.1, 4.2, 4.3, 4.4 та з незначними недоліками підкритерій 4.5.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Рекомендуємо сприяти академічній мобільності НПП в очному форматі, переглянути, оновити угоди про співпрацю у зв'язку із завершенням терміну їх реалізації. МНАУ в короткий термін (до нового навчального року) здатен зреалізувати рекомендації, адже у закладі налагоджено міжнародну співпрацю, функціонує Науково-дослідний центр міжнародного співробітництва і правового забезпечення, спеціалісти якого компетентні у вирішенні питань з оновленням документів про співпрацю; є Положення, які врегульовують усі питання різних видів зовнішньої академічної мобільності здобувачів та НПП.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Опитування фокус-груп здобувачів та студентського самоврядування загалом підтверджують інформацію у Відомостях про самооцінювання щодо правил проведення контрольних заходів. Здобувачі зазначають, що вони є чіткими, конкретними, зрозумілими, доступними, дають можливість діагностувати рівень досягнення ПРН, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, є можливість оскарження результатів і повторного перескладання, доводяться до відома на першому занятті з дисципліни, описані у РП ОК. Форми і методи регламентовані Положеннями, зокрема: «Про організацію освітнього процесу у МНАУ (<https://bit.ly/3pUoyev>), «Про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у МНАУ» (<https://bit.ly/3COXB2B>), «Про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії з проведення атестації здобувачів вищої освіти у МНАУ» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/261.pdf>). Підсумковими контрольними заходами виконання програм навчальних дисциплін є залік або іспит, вони відповідають цілям та ПРН відповідних ОК. Заходами поточного контролю є: усне опитування, тестування на ПЕОМ, оцінювання під час лабораторно-практичних занять, письмова контрольна робота за модуль. Методологію проведення даних заходів роз'яснено у вищезазначених документах. У робочих програмах дисциплін та силабусах зазначено ПРН ОК, а також системи контрольних заходів з перевірки рівня досягнення відповідного результату, також визначено максимальні та мінімальні бали з кожного контрольного заходу (поточного або підсумкового) з урахуванням певного рівня набутих знань та вмінь здобувачами. З 2011 року в Університеті є чинною система обліку навчальної роботи та якості навчання здобувача за допомогою кредитів згідно з ЄКТС та розроблених критеріїв оцінювання, а тому оцінювання здійснюється за вітчизняною та європейською шкалами одночасно. Можливість встановлення досягнень ЗдВО сформована: чіткими вимогами стандарту (<http://surl.li/oxqnnh> й ОП (<http://surl.li/kplxee>), наявністю зрозумілих норм їх оцінювання (<http://surl.li/barmje>), системністю (план опанування РПНД, графік поточної та підсумкової семестрової атестації - <http://surl.li/dxbuav>; <http://surl.li/tetlwx>; <http://surl.li/tcbqvf>) й різноманітністю процедур їх оцінювання (у змісті РПНД - <http://surl.li/tsesus>), професіоналізмом НПП під час викладання та оцінювання (табл. 2 самоаналізу), сформованою культурою прозорості та академічної доброчесності в Університеті (<http://surl.li/ucubgl>; <http://surl.li/vimcrw>; <http://surl.li/iwlvic>; <http://surl.li/lpzdff>), вмотивованістю якісного навчання (подяки, премії, нагороди й відзнаки, доступ до закордонних процедур практик, ін. - <http://surl.li/vdveob>; <http://surl.li/gmaqmf>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявністю). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Підтверджено відповідність стандарту вищої освіти за спеціальністю 162 «Біотехнології та біоінженерія». Атестація здобувачів відбувається у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи. Рекомендовано запровадити практику затвердження тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників у другому семестрі навчання з метою використання часу виробничої практики (кінець липня-серпень перед початком третього семестру) задля проведення чітко спланованих експериментальних досліджень.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура проведення контрольних заходів регламентована графіком освітнього процесу (<https://www.mnau.edu.ua/grafik/>), Положеннями Університету. Дана інформація є доступною для учасників освітнього процесу на офіційному веб-сайті МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>). Опис процедури проведення контрольних заходів для окремих компонентів ОП викладено у робочих програмах навчальних дисциплін й силабусах. Зокрема, вони містять наступну інформацію: контроль знань і розподіл балів, що отримують здобувачі вищої освіти; обов'язкові умови допуску до заліку чи іспиту; оцінювання за формами контролю; шкалу відповідності балів. Гарант підтвердив, що весь пакет вище зазначених документів у вільному доступі у деканаті, навчальному відділі, Moodle. Крім того, дана інформація доводиться викладачами до відома здобувачів в усній формі під час першого заняття з дисципліни. Здобувачі підтвердили, що вони добре обізнані з правилами проведення контрольних заходів, вважають їх такими, що забезпечують об'єктивність оцінювання. Атестація відбувається із застосуванням тестування на ПЕОМ з наступним роздрукуванням протоколу відповіді або тільки за присутності групи здобувачів чи кількох НПП, якщо атестація усна. Процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок повторного проходження та оскарження результатів навчання контрольних заходів врегульовані відповідними положеннями Миколаївського національного аграрного університету, що в повному обсязі зазначені у звіті про самооцінювання, є у відкритому доступі на сайті Університету та містять необхідну інформацію. Під час інтерв'ювання здобувачі вищої освіти відзначили відсутність інших конфліктних ситуацій за час їх навчання.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Документи ЗВО, що містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності: Кодекс корпоративної культури (<https://bit.ly/3bvqi8t>); Правила внутрішнього розпорядку (<https://bit.ly/3jRoPOo>); Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/3pTPWMv>); Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (<http://surl.li/rekgck>); «Клятва студента» (https://ua-news.mnau.edu.ua/2024/09/blog-post_95.html); Сформовано групи сприяння академічній доброчесності (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/294.pdf>) на факультеті, учасники яких проходять навчання, зокрема на платформі Prometheus (<https://bit.ly/3VzioXR>). Викладачі підвищують кваліфікацію: вебінар «Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід» (С. Крамаренко, О. Юлевич), «Академічна доброчесність в університеті» (О. Петрова), «Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів» (М. Гиль). Використовуються різноманітні технологічні рішення з метою запобігання та протидії проявам академічної доброчесності: перевірка кваліфікаційних робіт, наукових публікацій та методичних розробок НПП на плагіат із використанням різних програм, комп'ютерного тестування, оприлюднення результатів наукової та науково-методичної діяльності учасників освітнього процесу (після публічного захисту кваліфікаційні роботи розміщено у репозитарії бібліотеки), оприлюднення рейтингу студентів за результатами сесії тощо. Укладено угоди про співпрацю з ТОВ «Антиплагіат», ТОВ «Плагіат». Популяризація академічної доброчесності здійснюється шляхом: співбесід з науковими керівниками (<https://bit.ly/3Gz8oS2>); обговорення даного питання на засіданнях кафедр (<https://bit.ly/3EuzmG1>); вчених радах факультету (<https://bit.ly/3CETbuT>); спілкуванням гаранта ОП зі студентами спеціальності (<https://www.facebook.com/tvpptsb/posts/pfbid0zhtGRKehRXNJaKH3U9pLfQWowEPBpyWdcNGMQsz4CAEWURPXXdxmfWjMMKyVe5QpJl>). Відповідно до Кодексу академічної доброчесності (<https://bit.ly/3qoD1sf>) в разі порушення академічної доброчесності передбачено санкції, згідно п. 4.2.2., до здобувачів. Під час реалізації ОП «Біотехнології та біоінженерія» підготовки магістрів не було встановлено фактів недотримання принципів академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У ЗВО визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема, розроблено порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проведення за даною ОП. Захист кваліфікаційної роботи відбувається відкрито і публічно. Функціонує система заходів та засобів дотримання принципів академічної доброчесності. Здобувачі обізнані щодо політики, стандартів і процедури дотримання академічної доброчесності, а

НПП проводять з ними інформаційні бесіди за цією темою. Проводиться перевірка наукових та методичних робіт на запозичення за допомогою сучасних програм, зокрема з тими, придбання яких передбачає укладання угоди про співпрацю з постачальником, існує репозитарій захищених кваліфікаційних робіт. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності. Якісні характеристики підкритеріїв 5.1, 5.3, 5.4 відповідають критерію в цілому, з незначними недоліками підкритерій 5.2

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Рекомендовано запровадити практику затвердження тем кваліфікаційних робіт та наукових керівників у другому семестрі навчання з метою використання часу виробничої практики (кінець липня-серпень перед початком третього семестру) задля проведення чітко спланованих експериментальних досліджень. МНАУ в короткий термін (у перші місяці наступного семестру) здатен зrealізувати рекомендації, адже у закладі усі НПП, задіяні до реалізації ОП, є досвідченими науковцями, кваліфікованими професіоналами, освітня і/або професійна кваліфікація яких відповідає спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія. За тематикою своїх наукових досліджень, науковою тематикою кафедри вони можуть вчасно зорієнтувати здобувача щодо теми кваліфікаційної роботи.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

Проаналізувавши документи, які були додатково надані експертній групі, зазначаємо, що гарант ОП та робоча група ОП відповідають вимогам чинних ЛУ та зазначених у відповідних Положеннях закладу. Зазначаємо їх активну публікаційну активність (зокрема у виданнях наукометричної бази Scopus). Окрім проф. С. Крамаренка, усі інші НПП кафедри біотехнології та біоінженерії, зазначені у Відомостях про самооцінювання, здобули освітню кваліфікацію, яка відповідає спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія, мають науковий ступінь, вчене звання, а отже, компетентні викладати ОК за цією ОП. Крамаренко С. С. – доктор біологічних наук, співавтор статей, патентів, посібників, його професійна та освітня кваліфікація відповідає ОК 7, ОК 9 та закріпленим за ним вибірковим компонентам. Освітня та професійна кваліфікація Ключник А. В. відповідає ОК 6. Освітня кваліфікація Крайнього В. О. відповідає ОК5. Федосєєва Г. С. – кваліфікація відповідає ОК4. Освітня та професійна кваліфікація Курепіна В. М. відповідає ОК2. Освітня та професійна кваліфікація Саламатіної О. О. відповідає ОК1. До складу робочої групи з розробки ОП входить два доктори наук. 37% від усіх НПП, які працюють з магістрами-біотехнологами, зі ступенем доктора наук, серед яких 5 працюють за основним місцем праці. Дані, які підтверджують вище сказане, у таблиці 2 «Зведена інформація про викладачів» Відомостей про самооцінювання. Є окремий випадок низької публікаційної активності: Г. Федосєєвої (1 стаття за останні 5 років). Відсутнє стажування/підвищення кваліфікації за спеціальністю 162 Біотехнології та біоінженерія у О. Юлевич, хоча викладач підвищувала кваліфікацію у керунку академічної доброчесності та педагогічної майстерності. З НПП мають сертифікати, які підтверджують володіння іноземною мовою (рівень B2). Викладачі, яких залучено до наукового керівництва кваліфікаційними роботами ОК14, а також ОК11-ОК13 мають науковий ступінь, освітню та/або професійну кваліфікацію, яка відповідає спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія, достатній стаж роботи.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Процедури конкурсного добору викладачів регламентуються Положенням (<https://bit.ly/3mGwscx>). Положення розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII та рекомендації щодо проведення конкурсного добору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з

ними трудових договорів (контрактів), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 05.10. 2015 р. №1005. Умови і процедури добору є прозорими (оголошення про проведення конкурсу, терміни та умови його проведення публікуються на офіційному веб-сайті університету (<http://surl.li/mflifl>; <http://surl.li/pgalez>) та у друкованих ЗМІ) і враховують рівень професіоналізму викладачів при реалізації ОП. Положення затверджено вченою радою МНАУ відповідно до ч. II статті 55 Закону «Про вищу освіту» та введено в дію наказом ректора від 31.05.2017 р. Зі слів адміністрації, допоміжних структурних підрозділів, при обранні за конкурсом НПП враховуються наступні критерії: науковий ступінь та вчене звання, освіта за спеціальністю, науково-дослідна та навчально-методична діяльність, документи, праці, що засвідчують рівень наукової та професійної активності претендента на посаду (публікації у фахових виданнях та навчально-методичні розробки за останні 5 років, а також отримані документи на право інтелектуальної власності), наявність сертифікату про рівень оволодіння іноземною мовою. Контракт укладається строком не більше, ніж на 5 років. Кваліфікаційні вимоги до кандидатів (<http://surl.li/pwtzlo>), узгоджено зі змістом постанови КМУ №365 від 24.03.2021 р.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Опитування у фокус-групах здобувачів, викладачів та роботодавців підтвердили факти залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу, які були описані у звіті про самооцінювання. Задекларованими базами практик для магістрів біотехнологів є: Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів, Інженерно-технічний інститут «Біотехніка» НААН України, Інститут тваринництва степових районів ім. М.Ф. Іванова «Асканія-Нова», Інститут розведення і генетики тварин імені М. В. Зубця НААН України, Миколаївська регіональна державна лабораторія Держпродспоживслужби, Міжгалузева виробничо-комерційна фірма «Спіруліна ЛТД», ПрАТ «Лакталіс-Миколаїв» та інші. З підприємствами підписано угоди (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvrptsb#1683376778284-8beb221b-d305>) і реалізовано їх у контексті забезпечення практик, кваліфікаційних робіт, екскурсій на виробництво, гостьових лекцій (у II семестрі 2023-2024 н.р. організовано лекцію з проф. Щербак О.В. (Україна, ДБУ), проф. Ващенко П.А. (Україна, Полтавський НАУ), проф. Мадіч А. В. (Великобританія, Кембриджський університет) та практичні заняття у виробництві Грицієнко Ю.В. (Україна, МНДЕКЦ МВС), надання консультацій, рецензування ОП. Співпраця регламентується Положенням про співпрацю із роботодавцями... (<https://bit.ly/3nMq6aN>). До формування контенту та рецензування ОП, було залучено: Терпецьку Т.О. (Херсонська біофабрика), Щербак О.В. (ДБУ, к.с.-г.н., професорка); Даниленко С.Г. (ІПП НААН, д.тех.н., с.н.с.), Стельмаха І.Б. (ТзДВ «ІнтерХім», к.хім.н.).

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Для сприяння професійного розвитку викладачів у ЗВО передбачено і здійснюється: навчання за програмою підвищення кваліфікації; стажування; участь у семінарах, практикумах, тренінгах, вебінарах, майстер-класах, онлайн конференціях, програмах академічної мобільності; наукове стажування, самоосвіта. Має закордонне фахове стажування: проф. Ключник А.В., проф. Крамаренко С.С., проф. Гиль М.І., проф. Гончаренко І.В., проф. Стабніков В.П., доц. Прогонюк Л.Ю., доц. Курепін В.М., доц. Каратєєва О.І. Доц. Г. Юлевич – Міжнародне підвищення кваліфікації (вебінар) на тему: «Академічна доброчесність та тайм-менеджмент при підготовці наукових робіт: зарубіжний та вітчизняний досвід». НПП мають можливість відвідувати безкоштовні курси іноземної мови (<http://surl.li/srujrx>). Для викладачів, стаж роботи яких менше 3-ох років організовано щомісячні семінари молодих викладачів (<https://bit.ly/3EAW59k>). Як було зазначено у фокус-групі з адміністрацією, допоміжними структурними підрозділами, НПП в Університеті створено систему оцінювання (<http://surl.li/zlwrzi>; <https://www.mnau.edu.ua/files/navchalnijviddil/uzagaln-rejting-npp.pdf>) і стимулювання діяльності співробітників (<http://surl.li/yvlkss>), спрямовану на досягнення цілей його розвитку. Преміювання та матеріальна допомога науково-педагогічним працівникам здійснюється відповідно до Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом МНАУ (пункти 3.10-3.21) (<https://bit.ly/2ZQsiWH>) та Правил внутрішнього розпорядку (розділ 6) (<https://bit.ly/3w7t79i>). Зокрема, встановлюються такі види заохочення: оголошення подяки; видача премії; доплати до посадових окладів; нагородження цінним подарунком; нагородження Почесною грамотою. При застосуванні заходів заохочення забезпечується поєднання матеріального та морального стимулювання праці. За видатні досягнення у науково-дослідній, навчально-методичній та виховній роботі НПП присвоєно почесні звання, премії та державні нагороди: «Подяка та Почесна грамота Міністра аграрної політики та продовольства України» – М.І. Гиль; «Відмінник аграрної освіти та науки України III ступеня» – О.І. Юлевич, М.І. Гиль; «Відмінник аграрної освіти та науки України II ступеня» – О.І. Юлевич і М.І. Гиль; «Відмінник аграрної освіти та науки України I ступеня» – О.І. Юлевич; «Знак Пошани» – М.І. Гиль; «Медаль Івана Пулюя» – М.І. Гиль; «Медаль імені Ярослава Мудрого» – М.І. Гиль; «Медаль імені Миколи Івановича Дубини» – М.І. Гиль; лауреат конкурсу «Науковець 2021 року» – М.І. Гиль. Крім того, за рахунок преміювання відбувається компенсація будь-яких витрат, що пов'язані з публікаціями статей у міжнародних науково-метричних базах даних.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

При реалізації ОП кадрова політика виважена і здатна забезпечити якісне викладання. Позитивною рисою ОП є залучення викладачів із відповідною професійною кваліфікацією. Усі викладачі, які забезпечують викладання навчальних дисциплін ОП, відповідають не менше, ніж 4-ом підпунктам п. 38 ЛУ. В МНАУ функціонує прозора та чітка система конкурсного відбору НПП, регламентована відповідним Положенням. НПП випускової кафедри підтримують співпрацю з роботодавцями, та працюють над налагодженням нових контактів. Завдяки міжнародній співпраці НПП знайомляться із передовим світовим досвідом у галузі біотехнологій, беруть участь у міжнародних конференціях та удосконалюють свою майстерність. Якість ОП забезпечується як залучанням фахівців-практиків до освітньої діяльності, так і спільним переглядом РП ОК. Діє система заохочення викладацької майстерності, яка передбачає матеріальне та професійне заохочення. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП «Біотехнології та біоінженерія» Критерію 6, з незначними недоліками підкритеріїв 3.1, 3.3.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Рекомендуємо активніше залучати іноземних партнерів до освітньої діяльності. Рекомендуємо інтенсифікувати публікаційну активність окремим НПП. Рекомендуємо заохочувати викладачів підвищувати свою кваліфікацію у керунку біотехнології, враховуючи новизну та швидкі темпи розвитку цієї галузі. МНАУ в короткий термін (до погодження чергової ОП) здатен зреалізувати рекомендації, адже налагоджено міжнародну співпрацю, функціонує система заохочення викладацької майстерності, яка передбачає матеріальне та професійне заохочення, партнерами МНАУ є біотехнологічні виробництва, установи з матеріально-технічною базою, яка достатня для виконання досліджень, підвищення кваліфікації. Існують укладені угоди про співпрацю, умовами яких передбачено стажування НПП, взаємні дослідження, обмін досвідом.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

ЕГ ознайомилась із матеріально-технічними ресурсами МНАУ, які забезпечують навчання на ОП, під час відеоконференції та за допомогою наданих на запит відеоматеріалів (відповідь на запит ЕГ). У закладі створені умови для проведення лекційних та практичних занять здобувачів, аудиторії оснащені мультимедійним обладнанням, забезпечені засобами протипожежної безпеки та першої домедичної допомоги. Аудиторії оснащені обладнанням та матеріалами, що необхідні для реалізації та досягнення визначених цілей ОП. Практична та наукова діяльність проводиться у власних лабораторіях (Лабораторія молекулярної, загальної та промислової біотехнології, імунобіотехнології; Лабораторія генетики, культивування клітинних культур та біоінженерії; Лабораторія сільськогосподарської біотехнології, годівлі тварин та технології кормів; Лабораторія діагностики якості та безпеки продукції тваринного і рослинного походження; Лабораторія біоінформатики та молекулярної філогенетики), а також на інфраструктурних об'єктах партнерів ЗВО (ДП Миколаївстандарметрологія, ХДПБФ, СТОВ Промінь, ПрАТ Лакталіс-Миколаїв, МНДЕКЦ МВС, МРДЛ Держпродспоживслужби, ФГ АгроЛайф, ІТСР ім. М.Іванова та ін.) Разом з тим, ЕГ звертає увагу, що практичні і лабораторні роботи з дисципліни «Молекулярна біотехнологія» виконуються переважно за допомогою наступного обладнання: витяжна шафа, іономер, термостат, мікроскопи, пробірки, електроплитка, ваги ВЛР-200, бідистиллятор, маніпуляційний столик, телевізор «Telefunken», відеоплеєр ORION, тому рекомендуємо проводити подальший розвиток матеріально-технічного забезпечення ОП для проведення молекулярно-генетичних досліджень. Бібліотека МНАУ у достатній мірі забезпечена навчально-методичною літературою за спеціальністю, у тому числі власними підручниками та іншою навчально-методичною літературою. Доступ до електронних ресурсів бібліотеки забезпечується через особистий кабінет здобувача, а також на платформі дистанційного навчання Moodle завантажені навчальні матеріали по дисциплінах. Фокус-групами НПП, здобувачів, студентського самоврядування зазначено, що інфраструктура закладу представлена гуртожитками, їдальнями, спортивними та творчими секціями тощо, що забезпечує умови для комфортного проживання та організації різнопланового дозвілля здобувачів.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час зустрічі із фокус-групами зі здобувачами, НПП, представником бібліотеки підтверджено безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів ЗВО: лабораторій, обладнання, паперового та електронного фондів бібліотеки тощо. Для пошуку літератури в бібліотеці функціонує електронний каталог та інституційний репозитарій, доступ до електронних ресурсів бібліотеки надається через особистий кабінет. Директором бібліотеки зазначено, що у локальній мережі університету та у віддаленому доступі здобувачі та співробітники мають безоплатний доступ до міжнародних наукометричних баз (Scopus, Web of Science). До кожної ОК розроблено навчально-методичне забезпечення. ЗдВО мають доступ до читальної зали бібліотеки ЗВО. Більш того, у гуртожитку, що використовується для реалізації ОП, є окрема читальний зал та бібліотека. Доступ до усіх інформаційних ресурсів є відкритим та безкоштовним для усіх учасників освітнього процесу. Здобувачі та НПП мають змогу публікувати результати наукових досліджень у фахових виданнях МНАУ, зокрема «Вісник аграрної науки Причорномор'я», що підтверджено здобувачами та НПП

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

ЕГ під час дистанційного візиту переконалася у тому, що навчальні корпуси, задіяні у реалізації ОП обладнані укриттями, у яких при потребі можна проводити аудиторні заняття. Укриття наявні в навчальних корпусах №1, №2, №5, у головному навчальному корпусі та у гуртожитку, який задіяний у реалізації ОП. У ЗВО функціонує факультет культури та виховання, інфраструктура якого використовується не лише для реалізації окремих ОК ОП, а також для задоволення творчих та культурних ЗдВО даної ОП (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-culture/>). Під час візиту була продемонстрована сцена студентського театру. ЗдВО підтвердили, що на даному факультеті діє студентський театр, студії гри на музичних інструментах, студія розмовного жанру, студентський хоровий колектив та колектив та інші гуртки творчої діяльності. Разом з тим, навчальні корпуси задіяні у навчальному процесі, мають спортивні зали з роздягальнями та душевими кабінками. Під час дистанційного візиту ЕГ був продемонстрований спортивний інвентар (м'ячі, силові тренажери, стійки для штанг тощо), до якого мають доступ ЗдВО для задоволення своїх спортивних інтересів. Підтвердженням цьому є те, що студенти грали у волейбол та у бадмінтон під час дистанційного візиту. Корпуси навчальні та житлові, які були продемонстровані під час дистанційного візиту, обладнані протипожежною сигналізацією, встановлені камери відеоспостереження у коридорах. Якщо виникають технічні проблеми у гуртожитку (наприклад, протікання санвузла, підозра на коротке замикання тощо), ЗдВО можуть звернутися у письмовій формі або особисто до майстра, який відповідальний за терміновий ремонт інфраструктури гуртожитку. Завдяки інтерв'юванню ЗдВО група з'ясувала, що терміновий ремонт проводиться за нагальною потребою. Адміністрація Університету повідомила, що рік назад у гуртожитку був зроблений капітальний ремонт. ЗдВО на відповідній зустрічі підтвердили це твердження. На ОК «Охорона праці в галузі» особлива увага зосереджується на питаннях техніки безпеки та цивільного захисту. Під час візиту група побачила у кабінеті з «Охорони праці...» стенди з засобами індивідуального захисту, комбінезони РХБЗ, контрольно-вимірювальними приладами (дозиметри та хімічні аналізатори). Викладач з ОК «Охорони праці в галузі» Курепін В.М. у своїй діяльності використовує різноманітні моделі на лекційних та семінарських заняттях (групі був продемонстрований стіл з моделлю сільської місцевості, на основі якої можна промодельовати наслідки техногенних катастроф). Таким чином, ЗдВО можуть не тільки теоретично, але і на практиці вивчити засади техніки безпеки та цивільного захисту. У межах ЗВО діє Психолого-педагогічна лабораторія, головною метою якої є уникнення психологічного травмування усіх учасників освітнього процесу під час реалізації ОП (<https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>). Під час зустрічі штатна психологиня Павлова О.О. Університету підтвердила, що періодично проводиться діагностика студентів і за потреби надається психологічна допомога.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти надає психологічну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП. Так ЕГ під час дистанційної екскурсії упевнилася, що у гуртожитку, де живуть здобувачі вищої освіти, працює штатна психологиня. Психологиня Павлова О.О. стверджує, що ЗдВО, - серед яких також є люди з бойовим досвідом, - активно користуються послугами психологічної служби Університету. За її словами студенти мають повне право звертатись до неї за телефоном, онлайн через месенджер, віч-на-віч або анонімно через on-line скриньку довіри (dovirsa.meni007@gmail.com; <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/>). Також практикується проведення психологічних тренінгів усім учасникам освітнього процесу (<https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/inf/>; <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/rekomend-psichologa/>; <https://www.mnau.edu.ua/vyh-rob/ps-sluzh/zah/>). На зустрічі Адміністрація ЗВО запевнила ЕГ, що сироти та військовослужбовці звільнені на 100% від оплати за гуртожиток під час навчання за ОП. Окрім цього, на підставі «Порядку призначення і виплат стипендій здобувачам вищої освіти Миколаївського НАУ» (https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/15_02/poriadok_priznachennyu1.pdf) у

ЗВО виплачуються академічні, іменні та соціальні стипендії. Члени студентського самоврядування та Адміністрація запевнили, що ЗдВО та НПП може отримати матеріальну допомогу на оздоровлення. Здійснюється інформування здобувачів освіти за ОП офіційним сайтом МНАУ (<https://www.mnau.edu.ua/>) та мережами Facebook (<https://www.facebook.com/1mdau>) та Instagram (https://www.instagram.com/mnau_agrarka/). Є окремі сторінки факультету ТВППТСБ, на якому реалізується ОП, у Facebook (<https://www.facebook.com/tvpptsb/>) та в Instagram (https://www.instagram.com/faculty_tvpptsb/). Завдяки зустрічам з викладацьким персоналом, зі здобувачами та з гарантом ОП, група переконалася, що організаційна підтримка здійснюється за рахунок двостороннього зв'язку викладачів та кураторів зі здобувачами освіти за ОП, який здійснюється комунікацією через соціальні мережі, платформу Moodle. Гарант ОП продемонстрував у режимі демонстрації екрану доступність та функціонал платформи Moodle для НПП та ЗдВО. ЕГ дійшла висновку, що платформа у повній мірі задовольняє організаційні потреби, які виникають під час учбового процесу.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Під час дистанційного візиту ЕГ переконалася у тому, що ЗВО має достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за ОП. Входи до навчальних корпусів обладнано пандусами з кнопками виклику з надписами шрифтом Брайля. Вхід до гуртожитку, де проживають ЗдВО за даною ОП, обладнаний працюючим ліфтом для коляски з кнопкою виклику. Вхідні двері гуртожитку та навчальних корпусів, які задіяні у реалізації ОП, виготовлені з металопластику, у нижніх частинах дверного полотна розташовані протигударні смуги, а оглядові панелі – на висоті 0,8-1 м від підлоги. ЗдВО можуть отримати матеріальну допомогу від профспілкової організації на оздоровлення (<https://www.mnau.edu.ua/stud/>).

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Адміністрація Університету підтримує зв'язок зі здобувачами вищої освіти для того, щоб своєчасно інформувати про політики вирішення конфліктних ситуацій, які можливі під час реалізації освітньої програми. Викладачі, ЗдВО та члени студентського самоврядування мають вільний доступ до механізмів вирішення конфліктних ситуацій, а саме: скриньки довіри (ще є можливість подати анонімне повідомлення через сайт університету) <https://www.mnau.edu.ua/skrinka-doviry/>, безпосереднього звернення до куратора групи, анонімного звернення до психолога, звернення по електронній пошті з ректором або до відповідальної особи з питань запобігання та виявлення корупції. Є прийомні години з представниками адміністрації відповідного факультету для ЗдВО. За нагальної потреби є можливість домовитись про окрему зустріч з адміністрацією факультету. У фокус групах адміністрації, здобувачів, студентського самоврядування зазначено, що під час реалізації ОП випадків конфліктних ситуацій не було, але здобувачі та співробітники достатньо ознайомлені із процедурами врегулювання конфліктних ситуацій у разі їх виникнення. Разом з тим, ЕГ виявила, що здобувачі мають нечіткі уявлення про наслідки у випадку виявлення фактів корупції, тому ЕГ рекомендує звернути на це увагу при плануванні протидії корупції.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Всебічна освітня, організаційна, інформаційна, консультативна підтримка здобувачів вищої освіти закладом здійснюється шляхом публікації інформації на сайті закладу та сторінках структурних підрозділів, при безпосередньому спілкуванні з НПП, гарантом, представниками деканату, адміністрації, студентського самоврядування, через групи у месенджерах тощо, що забезпечує належну обізнаність здобувачів у питаннях, пов'язаних із усіма аспектами освітнього процесу. При дистанційному навчанні здобувачі мають доступ до всіх електронних навчальних ресурсів (навчально-методичні матеріали, конспект та ілюстративний матеріал до лекцій, завдання до практичних занять) через платформу Moodle та електронні ресурси бібліотеки (електронний каталог, інституційних репозитарій), постійну комунікацію із викладачами через платформу Moodle, месенджери тощо. Інфраструктура закладу забезпечує умови для комфортного проживання здобувачів, розвитку спортивних, творчих досягнень, soft skills як під час участі у наукових конференціях, лекцій та тренінгів від роботодавців, тощо. Заклад систематично проводить опитування та аналіз рівня задоволеності здобувачів. ОП «Біотехнології та біоінженерія» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, проте має недоліки за підкритеріями 7.1 (потребує оновлення обладнання для проведення молекулярно генетичних досліджень), 7.6 (здобувачі мають нечіткі уявлення про наслідки виявлення фактів корупції).

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Враховуючи що для проведення практичних і лабораторних робіт з дисципліни «Молекулярна біотехнологія» виконуються переважно за допомогою наступного обладнання: витяжна шафа, іономер, термостат, мікроскопи, пробірки, електроплитка, ваги ВЛР-200, бідистиллятор, маніпуляційний столик, телевізор «Telefunken», відеоплеєр ORION, тому рекомендуємо проводити подальший розвиток матеріально-технічного забезпечення ОП для проведення молекулярно-генетичних досліджень. Здобувачі мають нечіткі уявлення про наслідки виявлення фактів корупції, тому ЕГ рекомендує при проведенні щорічних антикорупційних заходів або зустрічей здобувачів із представниками деканату роз'яснювати здобувачами наслідки виявлення фактів корупції.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В МНАУ існують чіткі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, що висвітлені у положенні про освітні програми (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>). Так, згідно п. 2 обґрунтування нової ОП в МНАУ розробляє проектна група на основі стандарту вищої освіти з подальшим її обговоренням на кафедрі, засіданні навчально-методичної комісії факультету та вченої ради факультету, науково-методичної ради Університету. Проектна група із врахуванням наданих рекомендацій та пропозицій стейкхолдерів розробляє проект ОП. Проект ОП оприлюднюється на сайті МНАУ для громадського обговорення протягом не менше одного місяця з метою отримання рецензій, зауважень та пропозицій стейкхолдерів, з наступним узагальненням систематизацією та внесенням змін, розглядом та затвердженням проекту кафедрою, вченою радою факультету, науково-методичною комісією та Вченою радою Університету. Моніторинг ОП здійснюється з метою підтвердження її актуальності, визначення сильних і слабких сторін ОП для визначення шляхів підвищення якості ОП та забезпечення її відповідності критеріям оцінювання. Моніторинг здійснюється на рівні ОП робочою групою за участі стейкхолдерів, а результати моніторингу не менше одного разу на рік обговорюються на засіданнях навчально-методичної комісії та вченої ради факультету (формується звіт не пізніше червня). Загальноуніверситетський моніторинг забезпечується проведенням і аналізом опитувань стейкхолдерів із наступною оцінкою наявності, якості й доступності методичного й інформаційного забезпечення ОП. МНАУ послідовно дотримується визначених процедур перегляду ОП. Основні організаційні етапи мають наступну послідовність: гарант ОП надає пропозиції до робочої групи на підставі змін нормативних документів, з урахуванням пропозицій стейкхолдерів; робоча група надає пропозиції щодо оновлення ОП та її погодження на науково-методичній комісії і на вченій раді факультету; проект ОП оприлюднюється з метою громадського обговорення впродовж місяця на офіційному сайті Університету; проект оновленої ОП надається на розгляд вченої ради Університету й затверджується наказом ректора (зазначав гарант, проектна група під час інтерв'ювання, свідчать рецензії на ОП, анкетування). За результатами останнього перегляду, у 2024 році (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/opp/vityagi/rishenya-vrf-2024.pdf>), в ОП внесено такі зміни: 1) враховано рекомендації рішення НАЗЯВО України від 15.12.2020 р, протокол №24 (41); 2) змінено формулювання деяких ЗК, ФК та ПРН 3) додано в документ характеристики щодо комунікації, автономії і відповідальності здобувача, матрицю відповідності компетентностей дескрипторам НРК та матрицю відповідності ФК до ПРН; 4) приведено у відповідність до Резолюції ГА ООН (№70/1 від 25.09.2015 р.), Указу Президента України (№722 від 30.09.2019 р.) та наказу МОН України (№842 від 13.06.2024) зміст ОП. ОП знаходить обговорення і складом Ради роботодавців.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ЗВО має чіткий алгоритм перегляду ОП: гарант ОП, зібравши урахування стейкхолдерів, надає пропозиції робочій групі; робоча група пропонує оновлення освітньої програми та подає його на затвердження науково-методичній комісії, а потім – вченій раді факультету; проект ОП оприлюднюється з метою громадського обговорення впродовж місяця на офіційному сайті; проект оновленої ОП надається на розгляд вченої ради ЗВО й затверджується наказом ректора. ЗВО можуть оцінювати якість освітнього процесу та самої освітньої програми, надаючи свої пропозиції через різні опитування або безпосередньо звертаючись до гаранта програми, членів робочої групи, адміністрації факультету, університету. Локальний моніторинг програми у 2023 році проводили члени робочої групи з участю

здобувачів лише на рівні «Бакалавр», оскільки випускників рівня «Магістр» за ОП ще не було. А вже у 2024 році до обговорення освітньої програми долучилися магістранти. Гарант ОП Гиль М.І. навів приклад того, що ЗдВО можуть давати власні пропозиції та зауваження до ОП: здобувач I курсу Романько Р.О., як член робочої групи, відзначив, що проект програми є студентоцентричним, а його цілі – актуальними для здобувачів. Він також підкреслив професійну спрямованість вибіркового компонента і запропонував зберегти поточний обсяг аудиторних занять. Це було враховано в ОП. Фокус-групами підтверджено, що студентське самоврядування може висловлювати пропозиції та зауваження щодо змісту освітніх програм через анкетування, участь у засіданнях робочих груп та випускових кафедр, а також через звернення до гаранта освітньої програми. Крім того, представники студентського самоврядування є членами вчених рад університету та факультету, що надає їм можливість брати безпосередню участь у розгляді та затвердженні освітніх програм.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Стейкхолдери щорічно здійснюють рецензування освітніх та навчальних програм, беруть участь у засіданнях кафедр і науково-методичних семінарах для обговорення проектів, а також регулярно опитуються щодо якості підготовки здобувачів вищої освіти, співпраці та вдосконалення освітніх програм і процесів. Під час останнього перегляду ОП до формування й уточнення цілей та визначення результатів навчання були залучені такі стейкхолдери, як директор ТзДВ ІнтерХім к.хім.н. Стельмах І.Б., завідувачка відділу біотехнологій ІПР НААН д.тех.н., с.н.с. Даниленко С.Г., завідувач лабораторії біотехнології ІМіВ ім. Д. Заболотного НАН України к.тех.н. Скроцький С.О., директорка Херсонського ДПБФ Терпецька Т.О., директор ФГ Агролайф Хомут В.П. Їх вибір обумовлений науковим і бізнесовим спрямуванням діяльності, успіхами у науковій та виробничій діяльності, а також зацікавленістю в інтеграції освіти, науки та виробництва. Пропозиції роботодавців стосувалися переважно наукового компонента програми, актуальності вибіркового курсу, і зазначено, що програма сприяє здобуттю необхідних компетентностей. Наприклад, Стельмах І.Б. пропонував розширити вивчення аналітичної хімії ОП. Пропозиції та оцінки були враховані.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Куратори та завідувачі кафедр підтримують зв'язок із випускниками своїх академічних груп. Документ «Положення про Центр працевлаштування студентів і випускників МНАУ» регламентує роботу Центр працевлаштування випускників, який веде моніторинг кар'єрного шляху випускників МНАУ <https://graduate.mnau.edu.ua/>. Результати працевлаштування випускників враховуються адміністрацією факультету при формуванні вибіркового компонента індивідуального навчального плану, щоб задовольнити потреби здобувачів вищої освіти та підвищити їхню компетентність у певному професійному напрямку

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

За аналізом документів на сайті МНАУ, інтерв'ювання фокус-груп стверджуємо, що внутрішня Система менеджменту якості (СМЯ) у МНАУ існує. Вона має визначені політику і цілі, механізм та процедури забезпечення якості освіти. Усі ці аспекти викладено у «Настанові з якості» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/001.pdf>). Настанову розроблено відповідно до вимог стандарту ДСТУ ISO 9001-2015. В МНАУ здійснюється як систематичний аудит освітніх і науково-дослідних послуг СМЯ, так і аналіз функціонування самої СМЯ, здійснюється постійна взаємодія зі споживачами й іншими зацікавленими сторонами. Такий моніторинг відбувся за допомогою: анкетування усіх стейкхолдерів, обробки результатів анкетування. Здобувачі та НПП засвідчили участь в анкетуванні. Функціонує Положення «Про опитування учасників освітнього процесу...» (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/283.pdf>). На сайті факультету кожен стейкхолдер може у будь-який час дати відповіді на питання анкети (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/anketuvannya-uchasnikiv-osvitnogo-procesu/>), тим самим залишити відгук про якість освітніх послуг. З 26-ти респондентів здобувачів більше 70% оцінюють якість послуг за кожним з запропонованих критеріїв у анкеті на оцінку «4», «5» за п'ятибальною шкалою (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/anketuvannya-rezultaty/162/162-anketa-students-mag-24.pdf>). Звіт за результатами анкетування випускників не вважаємо об'єктивним, оскільки участь у анкетуванні взяло 3 особи (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/anketuvannya-rezultaty/162/162-anketa-vipusk-mag-24.pdf>). Анкетування НПП та опитування у фокус-групах свідчить про якість забезпечення їхніх умов праці (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/anketuvannya-rezultaty/162/162-anketa-npp-viklad-mag-24.pdf>). 90% роботодавців та інших стейкхолдерів оцінюють випускників на оцінку «4», «5» за п'ятибальною шкалою за кожним запропонованим у анкетуванні критерієм. На питання, які знання, вміння та навички, виходячи з Вашого досвіду, необхідно в першу чергу формувати у випускників МНАУ, зокрема відповідають: «володіння передовими інформаційно-комунікаційними технологіями», «більше практичного досвіду», «Комунікабельність, та вміння долати труднощі» (<https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/anketuvannya-rezultaty/162/162-anketa-robotodav-mag-24.pdf>). ЗВО вчасно реагує на критику та пропозиції. Про це свідчить відсутність конфліктних ситуацій, порушень академічної доброчесності, успішність здобувачів під час сесії. Вчасне реагування на результати

моніторингу ОП передбачено у Планах роботи науково-методичної ради, а саме опитування здобувачів вищої освіти: організація, прийняття рішень за результатами, розширення форм зворотнього зв'язку (<https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/quality-management-system/compl-plan-2024.pdf>).

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Закладом були враховані рекомендації та пропозиції за результатами попередньої акредитаційної експертизи НАЗЯВО України рішенням від 15.12.2020, протокол №24 (41) спеціальності 162 Біотехнології та біоінженерія другого рівня вищої освіти (ОС «Магістр»). Зміст змін та заходів щодо вдосконалення ОП викладено у Звіті від 29.11.21 р. про усунення виявлених недоліків та виконання наданих рекомендацій НАЗЯВО за результатами акредитаційної експертизи та Витягу з протоколу №8, які доступні на сайті МНАУ (https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/akreditaciya/zvit_akr_m_162.pdf, <https://www.mnau.edu.ua/files/faculty/tvpptsb/akreditaciya/vityag-z-vrf-8.pdf>). У витягу запроцьовано рішення, які необхідно виконати, відповідальних осіб, терміни їх виконання, а у звіті – виконання рекомендацій, усунення недоліків. Дані заходи скеровано на вдосконалення освітнього процесу за ОП «Біотехнології та біоінженерія», приведення ОП до повної відповідності чинному Стандарту ВО за другим (магістерським) рівнем ВО та інше, зазначене у документах. За результатами проведеної експертизи нами, встановлено, що ЗВО виконав рекомендації НАЗЯВО, усунув суттєві недоліки: ОП відповідає чинному Стандарту ВО за спеціальністю 162 Біотехнології та біоінженерія; обґрунтовано унікальність та відмінності цієї ОП від аналогічних ОП ЗВО; практику моніторингу ОП посилено, вона набула системного прояву; приведено у відповідність перелік ОК, ВК ОП та їх обсяг; розширено в межах ОП можливості вибору навчальних дисциплін; переглянуто правила прийому на навчання – вони відповідають правилам вступу на дану ОП; структура, зміст РПНД поправлено відповідно до чинного внутрішнього Положення; оптимізовано систему стимулювання діяльності співробітників, тощо. Але залишаються ще певні моменти, які потребують корегування з метою вдосконалення ОП та можливості надання здобувачам якісних освітніх послуг, про які ми звітуємо, аналізуючи кожен критерій, зокрема активізація академічної мобільності (Erasmus+), посилення практики запрошення закордонних лекторів та лекторів з суміжних спеціальностей, оновлення лабораторного обладнання, розробки механізму звернення стейкхолдерів до адміністрації ЗВО, тощо.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Завдяки відкритості та прозорості, забезпечується ефективність громадського обговорення ОП у тому числі зі сторони академічної спільноти. Проводяться щотижневі засідання деканатів, круглих столів, щомісячні засідання кафедр, вченої ради та науково-методичної комісії факультету, щотижнево – ректорати, щомісячно – засідання Науково-методичної ради та Вченої ради університету. Сім НПП ЗВО є експертами та членами ГЕР НАЗЯВО, тому вони надають консультації та проводять семінари. Це створює сприятливий академічний простір для обговорення та покращення ОП. Основним документом, що регламентує внутрішнє забезпечення якості ОП є Стандарти організації «Настанова з якості». Внутрішнє забезпечення якості освіти ЗВО регламентується документами, які є у вільному доступі на офіційному сайті ЗВО. До того ж, ЗВО має сертифікат з системи управління якістю ДСТУ ISO 9001:2015. ДСТУ EN ISO 9001:2018 (EN ISO 9001:2015, ISO 9001:2015, IDT), який чинний до 2027 року. Разом з тим, проводяться різноманітні семінари щодо закріплення культури якості у ЗВО. Наприклад, НПП закладу брав участь у семінарі «Вимоги до формування та етапи складання Відомостей самооцінювання освітніх програм» 30 червня 2021 р. з представниками НАЗЯВО. Метою семінару було обговорення вимог до формування Відомостей самооцінювання, етапів акредитаційної процедури, підходи до розробки і моніторингу освітніх програм.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У закладі сформована культура якості, яка забезпечує регулярний моніторинг та оновлення ОП, що забезпечує вчасне виявлення та усунення слабких сторін. Система внутрішнього забезпечення якості має п'ятирівневу структуру та передбачає логічну взаємодію підрозділів. Сильною стороною в рамках критерію 8 є залучення всіх груп стейкхолдерів (здобувачів, випускників, роботодавців, представників академічної спільноти) до перегляду ОП через опитування, надання рецензій, участь стейкхолдерів у громадському обговоренні ОП. Здобувачі вищої освіти проходять регулярні опитування та входять до складу робочої групи. Заклад проводить моніторинг кар'єрного шляху випускників, висвітлюючи його на сайті кафедри та залучаючи їх до проведення лекцій, майстер-класів, зустрічей зі здобувачами. Заклад тісно співпрацює із роботодавцями, залучаючи їх до рецензування, перегляду ОП, проведення лекцій, тренінгів, практик. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП «Біотехнології та біоінженерія» Критерію 8, з незначними недоліками підкритерію 8.3.

Недоліки

Суттєвих недоліків не виявлено

Рекомендації

Рекомендуємо залучати до анкетування стейкхолдерів більшу кількість респондентів, зокрема випускників, оскільки їхні відгуки, зауваження лише допоможуть проаналізувати слабкі та сильні сторони програми та підібрати, застосувати механізми вдосконалення ОП. МНАУ в короткий термін (до погодження чергової ОП) здатен реалізувати рекомендації, адже налагоджена система моніторингу якості освітніх послуг в Університеті та механізми її реалізації.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО керується Законом України «Про доступ до публічної інформації», постановою Кабінету Міністрів України від 25 травня 2011 № 583 «Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади». На локальному рівні права та обов'язки учасників освітнього процесу встановлюються внутрішніми документами: Статутом МНАУ; Правилами внутрішнього розпорядку МНАУ (розділ 3); Положенням про організацію освітнього процесу у МНАУ. До інших документів, що регламентують права та обов'язки учасників можна навести Кодекс академічної доброчесності у Миколаївському національному аграрному університеті; Кодекс корпоративної культури МНАУ; Антикорупційна програма МНАУ; Заходи Миколаївського національного аграрного університету щодо запобігання корупційним правопорушенням та інші. На сайті діє форма подання інформаційного запиту у електронному вигляді. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є чіткими, зрозумілими та доступними для ознайомлення на офіційному сайті закладу у вкладці «Університет» – «Нормативні документи» <https://www.mnau.edu.ua/dostup/package-of-documents/>. Під час зустрічей із фокус-групами ЕГ пересвідчилася, що здобувачі, НПП, представники адміністрації на належному рівні ознайомлені із цими правилами та процедурами, а заклад їх послідовно дотримується під час реалізації ОП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Проєкт ОП оприлюднюється на офіційному веб-сайті МНАУ у вкладці «Факультет ТВППТСБ» - «Освітні програми та їх компоненти, навчальні плани» <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr>. Згідно Положення про порядок розроблення, затвердження, моніторинг та перегляд освітніх програм в МНАУ <chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.mnau.edu.ua/files/dostup/educational-process/269.pdf>, проєкт модернізованої ОП розробляється робочою групою до 31 грудня поточного календарного року, в січні місяці наступного календарного року проєкт ОП розміщується на офіційному сайті ЗВО для публічного обговорення, після обговорення не пізніше 1 березня календарного року модернізована ОП надається на розгляд і затвердження вченою радою ЗВО. Представники фокус-груп від час зустрічей з ЕГ підтвердили що, всі зацікавлені сторони ознайомлюються із проєктом ОП і висловлюють свої зауваження і пропозиції у формі: у обговоренні під час засідань розширеного засідання кафедри біотехнології та біоінженерії, у формі рецензії-відгуку на ОП, під час опитувань здобувачів <https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/anketuvannya-uchasnikiv-osvitnogo-procesu/>. На офіційному сайті ЗВО завчасно оприлюднено проєкт відповідної ОП. На сайті можна легко знайти контакти гаранта ОП, тому є можливість отримати зауваження чи пропозиції щодо реалізації ОП.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На офіційному сайті ЗВО в закладці Факультет ТВППТСБ – Освітні програми та їх компоненти (<https://www.mnau.edu.ua/faculty-tvpptsb/faculty-okr>) досить легко можна знайти ОП, яка містить докладну інформацію про мету та характеристику ОП (орієнтацію, фокус, особливості ОП), придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання, форми оцінювання, програмні компетентності та результати навчання, перелік освітніх компонент, структурно-логічну схему. На цьому ж сайті розміщені Навчальний план та посилання на робочі програми обов'язкових та вибіркових дисциплін, рецензії на ОП від стейкхолдерів. Абітурієнти та інші зацікавлені сторони мають змогу ознайомитись з навчальним планом, з обов'язковими, варіативними компонентами ОП та алгоритмом вибору вибіркових компонент (тобто механізмом формування індивідуальної освітньої траєкторії). У додаток, є доступ до нормативних документів та стандартів освіти, які угрупованні на відповідних сторінках сайту: тут зібрані документи, які є дотичними до реалізації ОП. Під час зустрічей із фокус-групами здобувачів, випускників, роботодавців ЕГ переконалась, що вони отримують достатню інформацію про ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

У МНАУ визначено чіткі та зрозумілі права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. Заклад на належному рівні забезпечує доступ здобувачів, випускників, НП, роботодавців до документів, що регулюють ці права та обов'язки. Заклад вчасно оприлюднює на своєму офіційному сайті проект ОПП, та інформує про зміни в ОПП за результатами громадського обговорення шляхом розміщення на сайті таблиці змін. Здобувачі та співробітники закладу належним чином проінформовані про всі аспекти реалізації ОП. ОП «Біотехнології та біоінженерія» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за підкритеріями 9.1, 9.3, проте має несуттєвий недолік за підкритерієм 9.2

Недоліки

Суттєвих недолів не виявлено

Рекомендації

Рекомендуємо продовжувати позитивну практику ознайомлення стейкхолдерів із результатами перегляду ОП – після щорічного моніторингу ОП публікувати офіційному сайті закладу інформації щодо змін у новій редакції ОП, які відбулися за результатами громадського обговорення, у вигляді порівняльної таблиці.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

не застосовується

Недоліки

не застосовується

Рекомендації

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	не застосовується

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	ID 11978 Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків.pdf	djQ3oNuUwRoJLFW7MC65YUwECqZZ1isXJuQzbC KZQXk=

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коломієць Юлія Василівна

Члени експертної групи

Шемедюк Наталія Петрівна

Рогалевський Микола Володимирович

Перелік суттєвих недоліків

Критерій 1. Просектування освітньої програми

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
1.1.1	Не всі результати навчання, визначені стандартом вищої освіти, можуть бути досягнуті через програмні результати навчання.	ні
1.1.2	За відсутності стандарту вищої освіти, хоча б один програмний результат навчання НЕ відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.	ні
1.2.1	ЗВО присвоює професійну кваліфікацію за певною професією, але встановлено хоча б один із таких фактів: - освітня програма (зокрема, додаткових - за рахунок її вибіркових освітніх компонентів) не забезпечує виконання вимог до знань, умінь, навичок і компетентностей, визначених відповідним професійним стандартом; - назва професії не відповідає чинному Класифікатору професій чи відсутня у Класифікаторі професій; - у ЗВО не визначено/не затверджено відповідними локально-правовими актами ЗВО: порядок присвоєння цієї професійної кваліфікації або відповідні процедури, методи демонстрації компетентностей, або критерії (умови) присвоєння професійної кваліфікації відповідно до чинного законодавства.	ні
1.4.1	На етапі просектування освітньої програми потреби заінтересованих сторін жодним способом не вивчались.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
2.1.1	Обсяг освітньої програми або її окремих складових НЕ відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності). Можливі порушення: - обсяг освітньої програми (у кредитах ЄКТС) не відповідає вимогам стандарту вищої освіти (за відсутності стандарту вищої освіти – пп.3-6 Закону України «Про вищу освіту»); - практика відсутня АБО обсяг кредитів ЄКТС, призначених для практики, не відповідає вимогам стандарту вищої освіти; - обсяг освітньої програми (у кредитах ЄКТС), який спрямований на забезпечення компетентностей, визначених стандартом вищої освіти, не відповідає вимогам стандарту вищої освіти.	ні
2.2.1	Структура і зміст освітньої програми НЕ забезпечують необхідні попередні знання або навички для проходження практики.	ні
2.2.2	Структура і зміст освітньої програми НЕ забезпечують необхідні попередні знання або навички для засвоєння <u>хоча б однієї</u> навчальної дисципліни.	ні
2.2.3	Є хоча б один програмний результат навчання (ПРН), який не можна досягти. Можливі проблеми із структурою і змістом освітньої програми, які спричинили недолік: 1) необхідні для досягнення ПРН результати навчання неможливо здобути в межах освітніх компонентів освітньої програми: - такі результати навчання не включено до програми жодного із освітніх компонентів; - результати навчання заявлено у програмах освітніх компонентів, але через невідповідність змісту (переліку тем, завдань, рівня, глибини) досягнення цих результатів є неможливим; 2) необхідні для досягнення ПРН результати навчання здобуваються лише в межах вибіркових освітніх компонентів, і студент, обираючи інші освітні компоненти (зокрема, з інших рівнів вищої освіти) або перезараховуючи результати навчання з інших ЗВО, може не здобути цих результатів навчання.	ні
2.2.4	Є хоча б одна компетентність, визначена освітньою програмою, яка не формується.	ні

2.3.1	Зміст освітньої програми не відповідає вимогам до предметної області (щодо об'єктів вивчення та/або діяльності, АБО цілей навчання, АБО теоретичного змісту предметної області, АБО методів, методик, технологій, АБО інструментів, обладнання).	ні
2.3.2	Тематика, об'єкт, предмет та завдання у хоча б одній кваліфікаційній роботі не відповідають предметній області спеціальності.	ні
2.4.1	Псевдовибірковість. Можливі прояви: 1) наявність навчальної дисципліни, яку ЗВО визначає як дисципліну для вибору, але яка не є такою, наприклад: - пропонуються дисципліни, аналогічні за змістом; - дисципліни, які містяться у переліку як альтернативні, не можуть бути обрані через їхній обсяг (у кредитах ЄКТС) або пререквізити; 2) наявність у вибіркових навчальних дисциплінах однакового навчального матеріалу, який буде вивчатися здобувачем освіти за будь-якої індивідуальної освітньої траєкторії незалежно від його вибору і таким чином стає обов'язковим для вивчення.	ні
2.4.2	Процедура вибору освітніх компонентів не визначена АБО містить суперечності, які унеможливають реалізацію права здобувача освіти на вибір освітніх компонентів або не гарантують йому це право АБО не забезпечує здобувачу освіти право вибирати освітні компоненти, що пропонуються для інших освітніх програм і рівнів вищої освіти, відповідно до положення про організацію освітнього процесу в закладі вищої освіти.	ні
2.4.3	Встановлено хоча б одне із наступних порушень реалізації процедури вибору освітніх компонентів, що призвело до позбавлення здобувачів освіти права на вибір: - відсутність практики інформування про процедуру вибору освітніх компонентів, зокрема про встановлені обґрунтовані організаційні обмеження (такі як кількість здобувачів освіти у групі тощо); - відсутність практики інформування про освітні компоненти, які пропонуються для вибору, АБО форма, обсяг інформації про освітні компоненти та їх зміст не дає здобувачам освіти можливості зробити усвідомлений вибір; - встановлено факт впливу на здобувачів освіти у процесі вибору освітніх компонентів, який позбавив їх права на самостійний вибір (нав'язування вибору, застосування санкцій тощо).	ні
2.5.1	Зміст практики не забезпечує здобувачів освіти необхідними для спеціальності знаннями і навичками.	ні
2.5.2	Правила і процедури організації та проведення практики не забезпечують досягнення результатів навчання АБО правил і процедур не дотримуються. Можливі прояви порушення: - правила і процедури організації та проведення практики не визначено; - обрані бази практики не можуть забезпечити досягнення мети і виконання завдань практики (відсутнє необхідне обладнання, ресурси або умови для проведення практики); - відсутність належного супроводу та наставництва з боку керівників від баз практик (через відсутність відповідної кваліфікації або чіткого розподілу обов'язків і відповідальності між ЗВО та базою практики тощо).	ні
2.7.1	Обсяг кредитів ЄКТС, який відводиться освітньою програмою та навчальним планом на вибір освітніх компонентів здобувачами освіти, менший за 25% обсягу освітньої програми (10% - для спеціальностей, що передбачають доступ до професій, для яких запроваджено додаткове регулювання).	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
3.1.1	Правила прийому на навчання до ЗВО містять дискримінаційні обмеження прав абітурієнтів.	ні
3.1.2	Правила прийому на навчання до ЗВО не відповідають вимогам Умов прийому (Порядку прийому) на навчання для здобуття вищої освіти, які затверджені ЦОВВ у відповідному році.	ні
3.2.1	Зміст програм вступних випробувань не дозволяє перевірити здатність до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти.	ні
3.2.2	Програма(и) вступних випробувань не затверджена(і) АБО не оприлюднена(і) на вебсайті ЗВО у терміни, визначені Умовами прийому (Порядком прийому) на поточний рік, АБО не містить критеріїв оцінювання, структури оцінки і порядку оцінювання підготовленості вступників.	ні

3.3.1	Правила/процедури визнання результатів навчання, здобутих за іншими ОП, не визначені.	ні
3.3.2	Правил/процедур визнання результатів навчання, здобутих за іншими ОП, не дотримуються АБО вони не застосовуються у випадку звернення.	ні
3.4.1	Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, у ЗВО не визначені АБО НЕ відповідають вимогам затвердженому відповідним ЦОВВ Порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.	ні
3.4.2	Правила / процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, не застосовуються у випадку звернення АБО їх НЕ дотримуються під час реалізації освітньої програми.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
4.1.1	Методи, засоби та технології навчання НЕ дають можливості досягти цілей та здобути результати навчання за хоча б одним освітнім компонентом.	ні
4.2.1	У закладі вищої освіти не визначені правила та процедури інформування здобувачів освіти про: - конкретні цілі, що мають бути досягнуті за освітніми компонентами; конкретні теми, які будуть вивчатись; - результати навчання, які потрібно здобути протягом вивчення освітнього компонента; - критерії та методи оцінювання результатів навчання АБО під час реалізації освітньої програми їх не дотримуються (зокрема, здобувачі освіти не інформуються вчасно, відповідно до визначених у закладі вищої освіти правил і процедур).	ні
4.3.1	У процесі навчання за освітньою програмою взагалі НЕ використовуються інструменти, підходи та технології, які сприяють розвитку навичок дослідження.	ні
4.4.1	Зміст освітніх компонентів НЕ оновлюється з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик, як наслідок, здобувачі освіти не отримують актуальні знання або навички, які відповідають сучасним тенденціям у відповідній галузі.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
5.1.1	Форми контрольних заходів, методи, інструменти, критерії оцінювання НЕ дають можливості встановити рівень досягнення здобувачем освіти результатів навчання для хоча б одного конкретного освітнього компонента або програмних результатів навчання загалом. Можливі прояви недоліку: - невідповідність форм контрольних заходів, методів, інструментів цілям та очікуваним результатам навчання освітнього компонента; - відсутність критеріїв оцінювання АБО невідповідність критеріїв оцінювання цілям та очікуваним результатам навчання освітнього компонента; - невідповідність рівня складності завдань (вимоги занадто високі або занадто низькі, що призводить до некоректного оцінювання рівня досягнення результатів навчання здобувачем освіти); - нечіткість, неконкретність та невимірюваність критеріїв оцінювання (що не дозволяє забезпечити об'єктивність).	ні
5.1.2	Інформація про контрольні заходи, методи, критерії оцінювання НЕ доводиться до відома здобувачів освіти у терміни, визначені правилами та процедурами у ЗВО (що не дає можливості здобувачам освіти чітко зрозуміти, у якій формі буде відбуватись оцінювання та що потрібно зробити, щоб довести, що результату навчання досягнуто).	ні
5.2.1	За освітньою програмою НЕ забезпечено форми атестації, визначені стандартом вищої освіти.	ні
5.2.2	ЗВО не аналізує, чи підтверджуються результати навчання здобувачів освіти результатами ЄДКІ, АБО не здійснює заходів для виявлення та усунення причин невідповідності.	ні

5.3.1	У ЗВО не визначено правила і процедури: <ul style="list-style-type: none"> - проведення контрольних заходів, виставлення оцінок, інформування про результати оцінювання (зокрема, заліково-екзаменаційних сесій); - ліквідації академічної заборгованості та повторного вивчення навчальних дисциплін; - запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час оцінювання; - оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження АБО вони не забезпечують захист прав здобувачів освіти у випадку необ'єктивного оцінювання або конфлікту інтересів, АБО містять суперечності, що призводять до неможливості їх практичної реалізації.	ні
5.3.2	Правил і процедур проведення контрольних заходів, запобігання та врегулювання конфлікту інтересів або порядку оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження не дотримуються. Можливі порушення: <ul style="list-style-type: none"> - недоступність інформації про визначені правила/процедури для здобувачів освіти або викладачів; - вибіркове застосування правил і процедур; - незастосування процедур врегулювання конфлікту інтересів або оскарження результатів контрольних заходів у випадку звернень (звернення відхиляються без пояснення причин відхилення, розглядаються із порушеннями). 	ні
5.4.1	Нормативна база ЗВО не гарантує забезпечення академічної доброчесності. Можливі прояви: <ul style="list-style-type: none"> - відсутність локальних нормативних актів ЗВО або процедур забезпечення академічної доброчесності, необхідність яких встановлена чинним законодавством АБО наявність у документах норм, які не відповідають чинному законодавству (зокрема встановлення відсотків допустимого плагіату); - у документах ЗВО лише декларативно продубльовано норми відповідних законів, але відсутні необхідні для практичної реалізації алгоритми АБО процедури містять суперечності, які унеможливають їхню практичну реалізацію; - порушення академічної доброчесності, виявлені ЕГ, не були виявлені ЗВО за допомогою визначених у ЗВО правил і процедур; - процедура встановлення факту академічного плагіату включає лише автоматизовану перевірку робіт за допомогою програмних засобів без аналізу робіт фахівцями з відповідної предметної області з урахуванням результатів такої перевірки, а рішення приймається виключно на основі результатів цієї перевірки. 	ні
5.4.2	Визначених правил і процедур забезпечення академічної доброчесності у межах освітньої програми не дотримуються. Можливі підтвердження: <ul style="list-style-type: none"> - порушення були виявлені, але порушники не були притягнуті до академічної відповідальності; - наявні заяви (звернення, повідомлення) щодо ймовірних порушень академічної доброчесності (зокрема, зовнішні), які у ЗВО не розглядалися (були проігноровані), або розглядалися із порушенням процедур. 	ні
5.4.3	Встановлено такі факти недоброчесності: <ul style="list-style-type: none"> - фабрикація або фальсифікація результатів опитувань, результатів контрольних заходів; - присвоєння текстів документів (локально-правових актів, робочих програм / силабусів, навчально-методичного забезпечення), копіювання текстів Відомостей про самооцінювання з акредитаційних справ інших ЗВО; - фальсифікація документів (зокрема, підготовка документів заднім числом); - надання завідомо неправдивої інформації щодо освітньої, наукової, творчої діяльності учасників освітнього процесу чи щодо організації освітнього процесу. - необ'єктивне оцінювання, зокрема створення різних умов для різних здобувачів освіти під час контрольних заходів (крім випадків забезпечення освітніх потреб осіб з обмеженими освітніми можливостями); надання неправомірної допомоги під час контрольних заходів; використання різних критеріїв оцінювання робіт одного типу для різних здобувачів освіти. 	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 6. Людські ресурси

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
6.1.1	Невідповідність кваліфікації (професійного досвіду - якщо ЗВО наводить його як компонент відповідності) викладачів освітнім компонентам, які вони забезпечують, з урахуванням вимог законодавства.	ні

6.2.1	Процедури конкурсного добору науково-педагогічних працівників відсутні.	ні
6.2.2	Процедур конкурсного добору науково-педагогічних працівників не дотримуються.	ні
6.3.1	ЗВО не залучає професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до реалізації освітнього процесу за освітньою програмою.	ні
6.4.1	Щорічне оцінювання/рейтингів науково-педагогічних і педагогічних працівників ЗВО НЕ здійснюється або його результати не оприлюднюються на офіційному сайті ЗВО.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
7.1.1	Найвне матеріально-технічне забезпечення НЕ дозволяє досягти результатів навчання за хоча б одним із освітніх компонентів.	ні
7.1.2	Є хоча б один освітній компонент, для досягнення результатів навчання з якого необхідне програмне забезпечення, але у ЗВО програмне забезпечення відсутнє АБО програмне забезпечення, яке використовує ЗВО, не дозволяє їх досягти.	ні
7.1.3	Заклад вищої освіти використовує неліцензійне програмне забезпечення АБО програмне забезпечення країни-агресора.	ні
7.1.4	Найвне навчально-методичне забезпечення не дозволяє досягти результатів навчання за хоча б одним із освітніх компонентів.	ні
7.4.1	Заклад вищої освіти не забезпечив організаційну або інформаційну підтримку навчання у дистанційному форматі під час його проведення.	ні
7.5.1	ЗВО не забезпечує реалізацію інклюзивних політик освітньої діяльності та безбар'єрного простору у своїх приміщеннях.	ні
7.6.1	Політики та процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО не визначені АБО їх не дотримуються.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
8.1.1	Процедури розроблення, затвердження, моніторингу або періодичного перегляду ОП не визначені АБО їх не дотримуються.	ні
8.2.1	Пропозиції здобувачів освіти або органу самоврядування щодо освітньої програми та/або освітнього процесу не втілені у порядку і в терміни, визначені ЗВО, їх відхилення не обгрунтоване.	ні
8.2.2	Опитування з питань забезпечення якості освіти серед здобувачів освіти НЕ проводяться АБО проводяться, але отримана інформація не аналізується та не використовується.	ні
8.3.1	Пропозиції представників роботодавців щодо освітньої програми та/або освітнього процесу не втілені у порядку і в терміни, визначені ЗВО, їх відхилення не обгрунтоване.	ні
8.5.1	Система внутрішнього забезпечення якості освіти не виявляє або не усуває виявлені недоліки в освітній програмі або освітній діяльності з реалізації освітньої програми. Методика встановлення для 8.5.1. Для кожного із виявлених суттєвих недоліків за Критеріями 1-7, 9, 10 встановити, чи виявила його СВЗЯО та як на нього відреагувала. Системні інституційні проблеми є суттєвими недоліками СВЗЯО.	ні
8.6.1	ЗВО НЕ аналізує результати зовнішнього забезпечення якості (попередніх акредитацій освітніх програм) за галуззю знань у закладі вищої освіти АБО не враховує їх і не надає цьому обгрунтованих пояснень.	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 9. Прозорість та публічність

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
9.1.1	Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу не визначені АБО недоступні для ознайомлення.	ні
9.1.2	ЗВО не забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до вимог Закону України "Про вищу освіту" (стаття 79).	ні

9.3.1	ЗВО не оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти тощо).	ні
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	так

Критерій 10. Навчання через дослідження

Код	Суттєвий недолік	Виявлено ЕГ
10.1.1	Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми НЕ забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галузю знань (галузями знань) або НЕ забезпечує володіння методологією наукової чи педагогічної діяльності.	
10.2.1	Напрямок дослідження хоча б одного із наукових керівників НЕ відповідає науковій діяльності його аспіранта (ад'юнкта).	
10.3.1	ЗВО не здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі.	
10.4.1	Відсутність організаційного та матеріального забезпечення можливостей здобувачів вищої освіти для проведення наукових досліджень й апробації їх результатів.	
	Жодного із вищенаведених недоліків не виявлено.	